7-111.2

RAD I USPJESI DRUŠTVA SV. JERONIMA

KNJIŽNICA FIL. - TEOL. Z

IZVJEŠTAJ REDOVNE GLAVNE SKUPŠTINE

1 9 3 1

Knj. 348 348

Akvinac"

RAD I USPJESI
DRUŠTVA SV. JERONIMA

DOMINIKANSKI FIL. - TEOL. INSTITUT
„AKVINAC"
DUBROVNIK

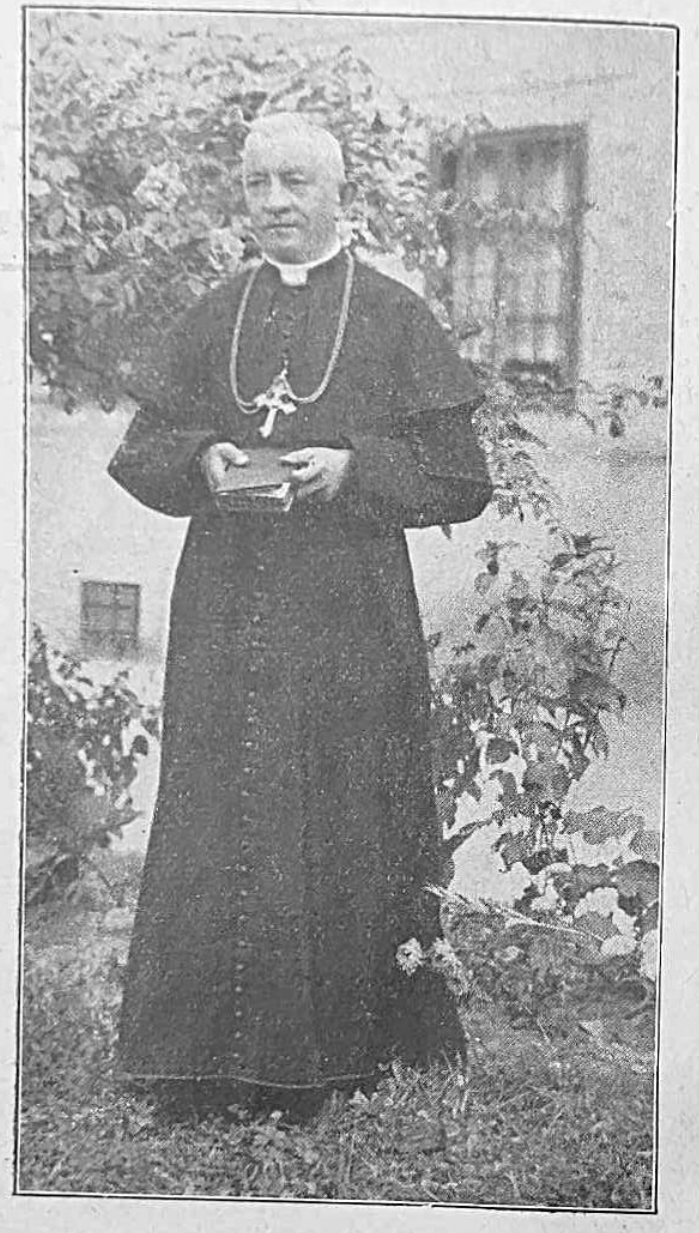

PREUZVIŠENI GOSPODIN DR ANTUN BAUER,
nadbiskup zagrebački, hrvatski metropolita i pokrovitelj
Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima

RAD I USPJESI DRUŠTVA SV. JERONIMA

Izvještaji o glavnoj godišnjoj skupštini
Hrvatskoga Knjiž. Društva sv. Jeronima
održanoj u Zagrebu 26. veljače 1931.

JERONIMSKA KNJIŽNICA
UREĐUJE DR JOSIP ANDRIĆ
IZDAJE HRV. KNJIŽ. DRUŠTVO SV. JERONIMA
KNJIGA TRISTA ČETRDESET OSMA

TISAK NADBISKUPSKE TISKARE U ZAGREBU

Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima, najveća i najstarija hrvatska katolička prosvjetna ustanova, koja zamašno svoje nakladno i opće prosvjetno djelovanje razvija pod pokroviteljstvom zagrebačkoga nadbiskupa, hrvatskoga metropolite, stupilo je u drugoj polovini šestog decenija i na prijelazu u sedmi decenij svoga opstanka u novu fazu svoga razvitka i rada. Nakon nekoliko kritičnih poratnih godina uspjelo mu je da u donekle izmijenjenoj formi uspostavi svoje predratno djelovanje prema baštinjenoj tradiciji, a onda je učvrstivši taj prvi i glavni svoj zadatak svratilo pažnju i na ostale čitalačke, književne i prosvjetne potrebe, koje su danas mnogo veće i diferenciranije, nego što su bile prije svjetskoga rata. Najviši društveni organi glavna godišnja skupština i odbor, kojima je od društvenoga pokrovitelja i svetojeronimskih članova povjerena uprava Društva sv. Jeronima, shvatili su, da svetojeronimsko nastojanje treba da drži korak s vremenom, te je u posljednjih pet godina pokrenut cijeli niz novih ogranaka svetojeronimskoga rada. Sva je naša javnost sa shvaćanjem primila i pomogla to novo razgranjenje svetojeronimskoga djelovanja. Ali pokretači osokoljeni postignutim uspjesima nisu zaboravili misliti i na buduće osiguranje započetih novih pothvata, kojima treba da bude dan temelj i oslon za samostalan razvitak. Tome je namijenjena gradnja Kuće Dobre Štampe, koja se evo podiže, da bude fond, uporište i vlastiti dom svemu onome, što je Društvo sv. Jeronima pokrenulo prošlih godina.

Kao što su osnivači i prvi upravljači Društva sv. Jeronima prve stečene uspjehe nastojali osigurati gradnjom svetojeronimske palače, koja je spasila svetojeronimsku akciju od propasti, kada navališe zla vremena, tako se i sadanji upravljači Društva sv. Jeronima ugledaše u primjer onih, čiju naslijeđenu tradiciju vjerno čuvaju Hrvatima katolicima, te novom jeronimskom gradevinom učvršćuju nove izadavačke pothvate. I

kao što su kod gradnje prvog svetojeronimskog doma svi, kojima je na srcu vjersko dobro i prosvjeta hrvatskoga naroda, priskočili, da pomognu postaviti kamen do kamena za osiguranje svetojeronimskog napretka, tako se pouzdajemo i danas u sve, koji iskreno i s ljubavlju misle na vjersko i prosvjetno jačanje hrvatskoga naroda, da će svaki pridonijeti svoj kamen i ovoj novoj svetojeronimskoj gradnji. I doista prva tri velika dobrotvora već položiše toliku svotu, koja je isplatila devetinu cijele gradnje; još samo osam takvih prinosa, i svetojeronimska Kuća Dobre Štampe bila bi potpuno isplaćena.

Naš je apel upravljen u prvom redu na požrtvovne svetojeronimske povjerenike, na te stupove svega svetojeronimskoga djelovanja. Poznajemo njihov idealizam, njihovu ljubav prema Društvu sv. Jeronima, njihovu neumornost, da na polju katoličke prosvjete učine štogod više mogu za povjereno im stado, pa smo čvrsto uvjereni, da će i ovom prilikom dokazati, što su složni katolici kadri stvoriti. Oni će nam pomoći naći dobročinitelje, oni će organizirati i manje prinose medu onima, koliko tko prema svojim silama može da pridonese, a i sami ne će zaostati, koliko je u njihovoj mogućnosti.

U tome smjeru upravljamo svoju molbu na sve naše povjerenike. Da imadu jasan uvid u cijelo današnje svetojeronimsko djelovanje, predlažemo im evo u ovoj knjižici cijeli izvještaj ovogodišnje svetojeronimske glavne skupštine. A svetoga Jeronima, zaštitnika našega, molimo, da blagoslovi i nagradi svako djelo učinjeno za ideale, koje naše Društvo izvršuje pod njegovom svetom zaštitom!

HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŠTO SV. JERONIMA.

IZVJEŠTAJI GODIŠNJE SKUPŠTINE

Pred žrtvenikom sv. Jeronima u zagrebačkoj katedrali, dana 26. veljače 1931., predsjednik je Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima presvijetli kanonik-opat Ljudevit Knežić otslužio sv. Misu za sve žive i mrtve svetojeronimske saradnike, povjerenike i članove.

U Jeronimskoj dvorani, na Trgu Kralja Tomislava, održana je zatim glavna godišnja skupština Društva sv. Jeronima.

Skupštini je prisustvovao pokrovitelj preuzv. g. nadbiskup dr. Ante Bauer u pratnji preuzv. g. biskupa dra Dominika Premuša, od upravnog odbora presvij. g. kanonik-opat Ljudevit Knežić, podpredsjednik dr. Velimir Deželić, otac, bilježnik preč. g. Msgr. dr. Josip Lončarić, blagajnik g. odvjetnik dr. Stj. Markulin, glavni urednik g. dr. Josip Andrić, preč. g. sveuč. prof. dr. Stj. Bakšić, g. direktor Nikola Marakovć, preč. g. prebendar Krešimir Pećnjak, ravnatelj jeronimske pisarne g. dr. Velimir Deželić, sin; zatim presvijetla gospoda dr. Kamilo Dočkal, rektor Nadb. sjemeništa i računarski nadsavjetnik Benjamin Zeininger, mnogoštovana gospoda O. Ante Nižić, franjevac trećoredac, O. Jordan Viculin, dominikanac; prečasna gospoda sveuč. prof. Msgr. dr. Janko Šimrak, prebendar Mirko Kapić, dekan i župnik iz Gaja Josip Panić, dekan i župnik iz Odre Juraj Kocijanić; velečasna gospoda župnici Marko Blaževac, Nikola Borić iz Rečice, Andrija Busija iz Nov. Čiča,

Franjo Sal. Forko iz Granešine, Slavko Jurković iz Imbriovca, Ante Kolarić iz Vrbovca, Mijo Lamot iz Badljevine, J. Mokrović iz Stenjevca, Josip Šimečki iz Sesveta i Vjekoslav Tkalec iz Sv. Nikole Zelina; gospoda školski nadzornici: Milutin Majer, Ivan Tomašić i Josip Horvatić; gospoda profesori Ferdo Heffler, Juraj Lahner, dr. Ivan Hulenić, dr. Janko Oberški, Marko Soljačić, Mate Ujević, Marko Vunić, Ante Šimčik; gospoda učitelji Stj. Gabić i Andrija Kelčec; g. dr. Marijo Matulić, gl. urednik »Hrv. Straže«, veleč. g. Luka Vukas, ekonom nadb. sjem., veleč. g. kapelan Ivan Gašpert, dr. Dragan Dujmović, upravitelj knjižare Ivo Bogdan; gg. kand. prof. Pavao Tijan, Luka H. Perinić, Vojmir Rabadan, gg. Ivo Lendić, Danijel Uvanović, Jerolim Malinar, J. Gros, N. Dujaković, Z. Ivanković, S. Pasarić, D. Sušjenka, B. Markulin, stud. phor. O. Piškorić, I. Kirin, P. Šantić i mnogi drugi.

Na čelu dvorane bio je odborski stol, na kojemu su bile izložene u pozlaćenoj pokaznici moći sv. Jeronima, što ih je sv. Otac Papa Leon XIII. svojevremeno poslao Jeronimskom Društvu na dar.

Predsjednik je započeo nešto iza 11 sati skupštinu *s molitvom sv. Jeronimu:*

»U sredini Crkve otvori usta njegova i napuni ga Gospod duhom mudrosti i razuma.

— Moli za nas sv. Jeronime!

— Da vrijedni postanemo obećanja...

Pomolimo se! Bože, koji si Crkvi svojoj udostojao podariti blaženoga Jeronima priznavaoca svoga i najvećega učitelja u razlaganju Svetih Pisama, podaj, molimo Te, da odvjetovanjem njegovih zasluga, a s Tvojom pomoći, uzmognemo stvoriti što je on učio ustima i djelima.

Po Kristu Gospodinu našem, Amen!«

Govor predsjednika

presvijetlog gospodina kanonika-opata Ljudevita Knežića.

Slavna glavna skupštino!

Otvarajući šezdeset i treću redovitu godišnju skupštinu Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima, konstatiram, da je ona pravovaljano sazvana i brojem prisutnih sposobna za zaključivanje pa pozdravljam sve, koji ste se odazvali našem pozivu.

U prvom redu pozdravljam preuzvišenoga gospodina nadbiskupa dra Antuna Bauera, pokrovitelja našega Društva sv. Jeronima.

Pokrovitelj Društva sv. Jeronima preuzv. gospodin nadbiskup

i ovim svojim posjetom pokazuje koliku ljubav i pažnju posvećuje našemu Društvu i njegovu književno-prosvjetnom radu. Ta se pažnja pokazuje osobito ovih posljednjih godina, kada je društveni rad stao da se u većem opsegu širi. Od zgode do zgode imam ja kao društveni predsjednik čast, da preuzvišenomu gospodinu pokrovitelju referiram o društvenom radu, a zadnjih godina je i cijeli odbor bio nekoliko puta kod preuzvišenoga pokrovitelja, da mu podastre svoje izvještaje. Prošle godine bio je opet tako jednom cijeli društveni odbor kod preuzvišenoga pokrovitelja, a koncem godine je dapače sam preuzvišeni došao na jednu našu sjednicu u prostorije našega Društva, te je tom zgodom razgledao sve naše poslovanje i izjavio o društvenom nastojanju svoje potpuno zadovoljstvo. Tako eto preuzvišeni gospodin pokrovitelj budnim okom bdije nad svojim Društvom sv. Jeronima. A i mi svi, kojima je od društvene skupštine i našega preuzvišenoga pokrovitelja povjerena zadaća, da vodimo Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima imamo vazda na umu, da svako svetojeronimsko

djelo prati najviši crkveni autoritet u našoj državi, te u tome vidu stvaramo sve svoje odluke i ravnamo čitav naš rad.

Držim, da sam baš na ovoj skupštini dužan istaknuti, što je našemu Društvu preuzvišenni gospodin dr Antun Bauer, hrvatski metropolita, koji po određenju velikih osnivača svetojeronimskih kao nadbiskup zagrebački zauzima i položaj pokrovitelja Društva sv. Jeronima. Jer evo baš ove godine proslavio je naš pokrovitelj dvostruki jubilej: sedamdeset i petu godišnjicu života i dvadesetu godišnjicu, otkako mu je od Namjestnika Kristova povjerena uprava zagrebačke nadbiskupije, pa treba da imademo na umu, da je istim časom, kada je voljom Svete Stolice preuzvišeni gospodin nadbiskup bio određen za natpastira zagrebačke nadbiskupije, bio ujedno određen i za pokrovitelja Društva sv. Jeronima. Pa kako u vidu tog dvadesetgodišnjega natpastirskoga jubileja promatramo velika djela preuzvišenoga jubilarca u prošla dva decenija, valja reći i to, da je baš u ta dva decenija pod pokroviteljstvom sadašnjega svoga pokrovitelja Društva sv. Jeronima postiglo svoj najveći napredak, svoje najveće uspjehe i svoj najljepši razvitak. Zato vas, gospodo skupštinari, pozivam, da na ovoj današnjoj našoj skupštini u ime čestitke preuzvišenomu pokrovitelju našemu kliknete sa mnom: Živio nam još mnogo godina na dobro svete Crkve, na korist hrvatskoga naroda i države naše, te na ponos i diku Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima! (Skupština oduševljeno kliče: Živio!)

Gradnja Kuće Dobre Štampe.

Cijenimo se sretni, što baš na ovoj skupštini prigodom dvostrukoga jubileja našega pokrovitelja imademo čast iznijeti ovoj slavnoj skupštini na konačnu potvrdu najzamašnije djelo, što ga je Društvo sv. Jeronima nakanilo izvesti kao krunu

svega svoga rada u ova dva prošla decenija i na koje se već duže vremena pripravlja. Vi se svi spominjete, kako je preuzvišeni gospodin pokrovitelj naš u svojoj pastirskoj spomenici, koju je izdao prigodom proslave šezdesete godišnjice Društva sv. Jeronima, spomenuo i gradnju Kuće Dobre Štampe, koju je naše društvo na prijelazu u sedmi decenij svoga opstanka nakanilo podići. Otada je društveni odbor ostvarenje toga nauma pomno pripravljao, pa je društveni blagajnik gosp. dr. Markulin, kojemu je ta stvar od odbora bila povjerena, svršio sve pripremne poslove, koje je odbor u tančine pretresao i prihvatio, te će današnjoj našoj skupštini o svemu tomu dati potanki izvještaj na konačno odobrenje. A meni neka bude dopušteno, da nešto kažem o tom, što nas kod te odluke o gradnji Kuće Dobre Štampe vodi.

Prva tri decenija opstanka i razvoja Društva sv. Jeronima okrunili su oni, kojima je tada Društvo bilo povjereno, gradnjom sadašnjeg našeg svetojeronimskog doma, koji se nalazi na jednom od najljepših mjesta današnjega grada Zagreba Kako je to bilo veliko i zamašno djelo za opstanak i osiguranje budućnosti našega Društva, mogli smo da procijenimo tek mi, koji smo sa svjetskim ratom i njegovim posljedicama proživili teška vremena opće gospodarske i financijske krize. Tu krizu bilo je Društvo sv. Jeronima kadro prebroditi sretno samo zato, što je bilo fundirano ovom svojom kućom. Da nje nije bilo, možda danas ne bi ni bilo više Društva sv. Jeronima ili barem ne bi bilo ono, što je to Društvo nama Hrvatima katolicima danas. Primjera radi navodim, da slične institucije kod braće Čeha nisu bile kadre iza prevrata pravo da se razviju samo zato, što nisu bile fundirane nekretninama, dok su se naprotiv našem Društvu slične institucije kod braće Slovenaca, Slovaka i Poljaka nesamo netaknute sačuvale od opće krize, u koju je svijet upao nakon svjetskog

rata, nego što više, pokazuju u posljednjem deceniju nov porast i napredak. Sve su te bratske slavenske ustanove razvile u prošlih desetak godina nove književno-izdavačke pothvate, pokrenule nove serije knjiga i nove časopise, ali su sve to opet nastojale osigurati novim nekretninama. — Tako je slovenska Družba sv. Mohora osim svojih kuća u nekadanjem svojem sjedištu Celovcu prikupila i sagradila još kuće u Prevaljama, kasnijem svom sjedištu, i u Celju, današnjem svom sjedištu. Slovačko Društvo sv. Vojtjeha u Trnavi, rodnom gradu našega osnivača kardinala Haulika, kupilo je od prevrata do danas pokraj svoje predašnje zgrade još dvije druge, te je jednu od tih srušilo i na tome mjestu podiglo veliku modernu zgradu. A poljsko Društvo sv. Vojtjeha u Poznanju, sjedištu kardinala Hlonda, koji je prije dvije godine svojim visokim posjetom počastio i naše Društvo sv. Jeronima, prikupilo je i sagradilo više novih zgrada, kojima sebi osigurava, da i u budućnosti ostane ono, što je danas, t. j. najveća književna-nakladna ustanova poljskog naroda.

U tome nizu nije ni naše Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima zadnje i ne smije da ostane zadnje. Uočivši potrebe današnjega doba uveli smo prošlih pet godina u život cijeli niz novih pothvata: Godine 1926. Knjižnicu Dobrih Romana, a onda u slijedećim godinama redom časopise »Našu Gospu Lurdsku«, pa »Obitelj« i »Mladost«, a almanakom »Selo i Grad« postavljen je temelj posebnom književno-znanstvenom odjeljenju, koje ima da ostvari i zamišljenu »Pučku Poučnu Knjižnicu«. Svi ti novi pothvati uspijevaju, hvala Bogu, lijepo i svi odgovaraju stvarnim potrebama današnjeg sve većeg i sve diferenciranijega čitateljstva. Dakako da sva ta izdanja traže mnogo truda i žrtava i sa strane samoga Društva i sa strane naših odličnih povjerenika. A da svi ti novi pothvati budu trajno osigurani i fundirani, tome eto po na-

misli našoj ima da posluži gradnja Kuće Dobre Štampe. Pa kao što su članska godišnja društvena izdanja fundirana sadašnjom svetojeronimskom zgradom, tako hoćemo malo po malo da postignemo i to, da sve ono, što je uz pomoć Društva sv. Jeronima zadnjih godina novo pokrenuto, uzmogne živjeti samostalnim životom uz pomoć Kuće Dobre Štampe.

Mislim, da sam time dovoljno iznio glavne misli, koje nas vode kod podignuća Kuće Dobre Štampe. O svem ćete potanje čuti iz izvještaja društvenoga blagajnika. A ja vas, gospodo skupštinari, molim — a preko vas sve pregaoce i prijatelje našega Društva sv. Jeronima — da nas pomognete moralno, a po mogućnosti i materijalno, koliko je to moguće u ostvarenju toga za naše Društvo epohalnoga pothvata.

Veze s bratskim društvima.

Spomenuti mi je još, da se naše Društvo sv. Jeronima odazvalo prošle godine bratskom pozivu Slovačkoga Književnoga Društva sv. Vojtjeha u Trnavi, koje je prvih dana kolovoza slavilo šezdesetu godišnjicu svojega opstanka. Društvo naše zastupao je predsjednik sa društvenim urednikom i blagajnikom. Svima nam je još u živoj pameti, kakvom nas je pažnjom, ljubavlju i srdačnošću Društvo sv. Vojtjeha pratilo prigodom otkrića spomenploče kardinalu Hauliku, pa zar smo onda mogli da se i mi ne odazovemo njihovu pozivu na jubilarnu proslavu Društva sv. Vojtjeha? Bili smo ondje primljeni kao najmiliji gosti i osjećali smo opću pažnju, ljubav i gostoljubivost, koja nam se iz punog bratskog srca iskazivala. A da s tog posjeta ponesemo što jače dojmove, poveli su nas braća Slovaci u jedno hrvatsko selo blizu njihova glavnoga grada Bratislave, da upoznamo jedan mali ogranak našega hrvatskoga naroda, koji se

je u davnini naselio u Slovačkoj, te ondje sve do danas sačuvao svoju hrvatsku narodnu osebujnost. Tom zgodom ostavili smo toj našoj hrvatskoj braći lijepi broj naših svetojeronimskih knjiga, koje su oni primili s velikom radošću i zahvalom, te će se u njihovim kućama dugo čitati i čuvati kao dragi spomen iz daleke domovine, odakle se s juga na sjever doseliše praoci njihovi. Brzo iza toga našega posjeta u Slovačkoj imali smo i mi priliku, da prigodom veličanstvenog zagrebačkog euharistijskog kongresa u svojoj sredini pozdravimo pokrovitelja Društva sv. Vojtjeha trnavskoga biskupa preuzv. gospodina dra Pavla Jantauscha i ravnatelja Društva sv. Vojtjeha msgra Jana Pöstenyja, te su i oni tu u našem sjedištu mogli da se osvjedoče, kako je iskrena naša slavenska ljubav, koju prema njima i njihovom bratskom društvu gojimo.

Tužni spomen.

Time bih najkraće svršio, da me ne sili jedan tužni događaj, koji je nedavno zadesio naše Društvo, da se na nj osvrnem. Otkada imadem čast, da predsjedam glavnim skupštinama Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima, nije bilo još nijedne skupštine, a da bi na njoj manjkao jedan od glavnih naših društvenih funkcionara, kojega danas nema medu nama. Našega Miroslava Galovića, upravitelja našega Društva, koji je preko 22 godine upravljao našom društvenom imovinom i našim društvenim poslovima, pozvala je Božja Providnost na blagdan Bogojavljenja ove godine k sebi. Ne treba da Vam ističem sve vrline i sve zasluge tog odličnog muža, što ih je svojim požrtvovnim i nesebičnim radom stekao za Društvo sv. Jeronima. On je bio duša matice društvenih članova, od kojih je gotovo dvije trećine sam upisao. On je bio najvjerniji čuvar društvene tradicije i imovine, koju je on više čuvao nego li svoje

vlastito dobro. On je od sviju nas najviše truda i mara uložio u onaj sitni svakidanji rad, što se izvana gotovo ne vidi, a u nutarnjem društvenom životu čini najodlučniji dio za društveni napredak. Gubitak tako odličnog dugogodišnjeg funkcionara osjeća naše Društvo teško. Molim, gospodo, da za dokaz naše harnosti i u znak, da će mu biti, doklegod bude našega društva, sačuvan trajni spomen, svi kliknemo: Slava nezaboravnom Miroslavu Galoviću! (Skupština kliče: Slava mu!)

Još je jednog velikog prijatelja Društva sv. Jeronima pozvao Gospodin k sebi, prije nego smo se nadali. Na prošlogodišnjoj glavnoj skupštini izabran je u naš cenzuralni odbor Milan Zjalić, župnik i dekan u Samoboru. Dne 22. o. mj. sastao se cenzuralni odbor, da pregleda prošlogodišnje društveno poslovanje i dade svoj izvještaj za ovu današnju skupštinu, ali na tu sjednicu Milan Zjalić nije više došao, jer se istog jutra preselio u vječnost. Bio je jedan od najvjernijih prijatelja i širitelja svetojeronimske knjige i jedan od najrevnijih posjetnika naših godišnjih skupština. Neka bude vječni pokoj i slava Milanu Zjaliću! (Svi kliču: Slava!)

Završetak predsjednikova govora.

Iz izvještaja društvenih funkcionara čut će se, gospodo skupštinari, kako je naše Društvo prošle godine svojim radom postiglo lijepih uspjeha, za koje moramo u prvom redu biti zahvalni požrtvovnim našim povjerenicima. Težak i mučan je njihov rad i zadatak za sv. vjeru i prosvjetu naroda. Molimo Svevišnjega, da im On naplati sve, što čine za naše Društvo, i da im dade još više ljubavi i ustrajnosti, da uspjesi svetojeronimskog rada budu od godine do godine sve veći.

Time završujem, pa prije nego prodemo na dnevni red, slobodan sam Vam predložiti, da se

s ove gl. skupštine brzojavno odašalju ovi poklonstveni brzojavi:

Njegovoj Svetosti Sv. Ocu Papi Piju XI.
Vatikanski Grad

Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima šalje sa svoje godišnje skupštine održane u Zagrebu 26. veljače 1931. izjave sinovske odanosti Namjesniku Kristovu moleći apostolski blagoslov za svoj rad za svetu vjeru u hrvatskom narodu.

Predsjednik Ljudevit Knežić.

Njegovu Veličanstvu Kralju Aleksandru I.
Beograd

Glavna godišnja skupština Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima održana u Zagrebu 26. veljače 1931. moli Vaše Veličanstvo da primi izjave naše iskrene lojalnosti.

Predsjednik Ljudevit Knežić.

Tekst brzojava saslušala je i primila skupština stojeći, a tada je predsjednik objavio, da će glavna skupština teći kako je to utvrdio unapred već objavljeni

Dnevni red:

I. Izvještaji odbornika: 1. Bilježnikov izvjetaj. 2. Blagajnikov izvještaj, s referatom o gradnji Kuće Dobre Štampe. 3. Izvještaj cenzuralnog odbora. 4. Urednikov izvještaj.

II. Izbor cenzuralnog odbora i to u smislu § 33. društvenih pravila na godinu dana trojice cenzora i trojice njihovih zamjenika.

III. Eventualije.

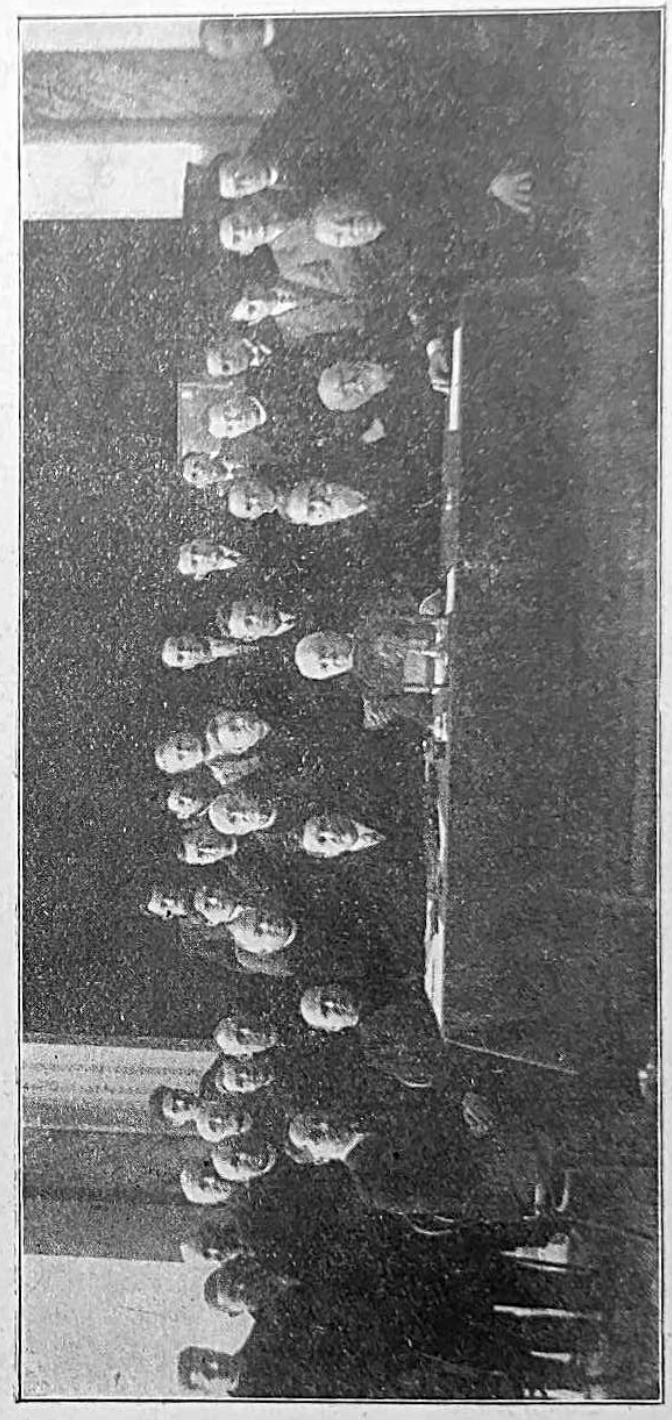

ODBOR HRVATSKOGA KNJIŽEVNOGA DRUŠTVA SV. JERONIMA S JEDNIM DIJELOM SKUPŠTINARA PRIGODOM GLAVNE GODIŠNJE SKUPŠTINE 26. VELJAČE 1931.

Izvještaj bilježnika

preč. gosp. Msgra dra Josipa Lončarića.

I. Posljednja glavna skupština Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima održana je pred godinu dana, 27. veljače 1930., i na toj je skupštini na daljnje tri godine izabran dojakošnji upravni odbor, koji se iza toga na prvoj odborskoj sjednici konstituirao tako, da su odborska mjesta ostala podijeljena kao i dotada, t. j. predsjednik je presvj. g. Ljudevit Knežić, potpredsjednik je g. dr. Velimir Deželić, otac, bilježnik preč. g. dr. Josip Lončarić, blagajnik g. dr. Stjepan Markulin, urednik g. dr. Josip Andrić, a odbornici preč. g. dr Stjepan Bakšić, g. prof. Petar Grgec, g. direktor Nikola Maraković i preč. gosp. Pavao Lončar, na čije je mjesto od 25. XI. 1930. došao preč. g. Krešimir Pećnjak, optiran s potvrdom preuzv. g. pokrovitelja nadbiskupa dra Ante Bauera u smislu § 25. društvenih pravila.

Odborske sjednice.

II. Upravni odbor je u razdoblju od minule do današnje glavne skupštine održao ukupno 13 sjednica (i to na dane 24. ožujka, 29. travnja, 17. lipnja, 25. srpnja, 30. kolovoza, 29. rujna, 25. i 29. studenoga, te 30. prosinca 1930., i ove godine 7. i 14. siječnja te 11. i 18. veljače).

Sjednica upravnog odbora od 17. studenog 1930. bila je izvanredna, jer ju je svojim posjetom počastio pokrovitelj preuzv. g. nadbiskup dr Ante Bauer i sam je pregledao sve poslovanje Društva sv. Jeronima, pa je izrekao svoje zadovoljstvo s radom i uspjesima društva i njegovim vodstvom, a napose je pohvalio uzorno knjigovodstvo, koje omogućuje neprestano i točno nadziranje svake grane i svakoga pothvata društva.

Odborska sjednica održana 7. I. o. g. bila je žalobna sjednica u spomen revnog i zaslužnog pok. Miroslava Galovića, koji je 22 godine bio upraviteljem našega društva. Na toj je sjednici zaključeno, da kondukt vodi sam predsjednik, i da se za pokojnika odsluže još posebne zadušnice, da se odar pokojnikov okiti društvenim vijencem i da se svi povjerenici društva, s kojima je pokojnik radio toliki niz godina, obavijeste o njegovoj smrti osmrtnicom. Zaključeno je također da se od pokojnika u ime Društva sv. Jeronima oprosti blagajnik dr. Stj. Markulin. To je i izvršeno, te je time sa strane našega društva odana dostojna posljedna počast zaslužnom dugogodišnjem društvenom upravitelju.

Sve ostale odborske sjednice bile su posvećene upravi društva i brizi, da se sve učini, što će bolje i korisnije promicati društvenu svrhu. — Urednik je svagda referirao kako je s tiskanjem knjiga i časopisa, koji je rad redakcije, kakve je rukopise primio i kakve bi rukopise trebalo pribaviti. On je zajedno s odborom izgradivao sistem naših izdanja i njihovu nakladu. — Blagajnik je svakoga mjeseca podnosio upravnom odboru mjesečnu bilancu, u kojoj je pokazao promet i saldo toga mjeseca i stanje od početka godine do uključivo toga mjeseca. Tu je blagajnik referirao o svim troškovima i prihodima svake pojedine grane poslovanja, o vjerovnicima i dužnicima, o društvenim nekretninama, investicijama, blagajni i uopće o stanju imovine, o zakladama i polozima. — Upravitelj podnosio je mjesečni izvještaj o tomu, koliko je od pojedine vrste knjiga raspačano, koliko pretplatnika imadu pojedini časopisi jeronimski, kako stoje povjereništva i član-

stvo, te kakav posao vrši poslovnica, kancelarija i ekspedit. (Prema svemu ovome izrađena je i godišnja statistika, koja će biti malo niže iznesena.)

Pazeći tako budno i vodeći redoviti tok društvenog poslovanja, upravni je odbor pretresao dakako još i brojne osnove i prijedloge za sve veći i ljepši razvitak Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima.

Povjerenici i članstvo.

III. Svrha je Društva sv. Jeronima izdavati i uz jeftinu cijenu širiti pučke spise. I upravni odbor preko svoga urednika nastoji, da pribavi saradnju ponajboljih naših pisaca, i da njihove radnje tiska u što priručnijoj, ukusnijoj, a ujedno jeftinoj opremi. Ali da se ti spisi prošire u narod, tu je društvu najvažniji i najvredniji saradnik zbor revnih, zauzetih i požrtvovnih p o v j e r e n i k a. Mučan je i tegotan njihov posao, ali i neprocjenjiva zasluga, jer su oni pravi prosvjetitelji naroda, koji ne govore samo, nego i djela rade širećí dobru štampu. To su stvarni idealiste, i sretni smo, što možemo reći, da takvih idealista imamo na broj 1224! Naši povjerenici jesu dakako u prvom redu naš dušobrižnički kler, upravo seoski župnici, ali treba s pohvalom istaknuti, da uz njih (na broj 978) imamo i 246 povjerenika katoličkih svjetovnjaka. Naš je povjerenik u isti mah propagator dobre knjige i organizator jeronimskih članova, on je i naručitelj jeronimskih knjiga i njihov prodavač, on je i dužnik (prema društvu) i vjerovnik (prema članovima, kojima daje knjige često uz riziko, hoće li utjerati naplatu). Sve je to naš povjerenik u jednoj te istoj osobi, a sve to radi naš povjerenik bez ikakve naplate ili materijalne koristi. Upravni odbor zna cijeniti tu požrtvovnost, i moli svakoga i sve, da shvate taj kulturni i patriotski rad, taj veliki apostolat u našem hrvat-

skom katoličkom narodu, u smislu Katoličke Akcije. Uz zahvalu upravni odbor ima u pretresu nekoliko prijedloga, koji idu za tim, da se povjerenicima što više olakša njihov rad. — Tako je od ove poslovne godine uveden novi postupak, te se povjerenici ne opominju naprosto koncem sezone na platež dugovnog salda, nego se svakom povjereniku šalje ponajprije r a č u n s k i i z v a d a k, da vidi i sravni, kako su u knjigovodstvu redom prokniženе poslane mu pošiljke i kako su opet unesene njegove naplate. Tom zgodom se umoljavaju povjerenici, 1. da nam saopće, ako je koja pošiljka s naše ili njihove strane izgubljena, da se može kod pošte urgirati, 2. da nam u slučaju, ako imadu knjiga, kojih ne bi više nikako mogli raspačati, da nam te knjige vrate i mi ih onda obračunavamo, 3. da jave, ako se na njihovom kontu nalazi kakav dug, koji se ne tiče sadanjeg povjerenika, nego njegova predšasnika, pa da se taj dug prenese i 4. da se stave u sporazum s odborom društva, ako imadu kakvih istinitih poteškoća s neutjerivim tražbinama kod članova. Ovo posljednje učinjeno je naročito stoga, jer neki izvrsni inače povjerenici prestrašeni, što ne mogu isplatiti iznosa, kojih nijesu kadri utjerati od članova — rezigniraju od povjereništva. Tako radi nekih nemarnih članova strada čitavo povjereništvo sa svim dobrim članovima i onamo radi toga prestanu dolaziti novija jeronimska izdanja.

Minule sezone bio je najglavniji posao naše poslovnice usredotečen u uvođenju najmodernijih folioteka i novoga knjigovodstva, o čemu će još izvjestiti g. blagajnik, a glavni posao nove poslovne godine bit će uložen u osnivanje novih povjereništava, gdje ovih još nema, i u usavršavanje širenja dobre štampe preko sadašnjih povjereništva. Rečeno je, da upravni odbor raspravlja o nekim podastrtim predlozima i osnovama glede toga. Sve veća i intenzivnija propaganda dobre

štampe nužna je, jer se u narodu osjeća nestašica novca, a zla štampa je nevjerojatno rafinirana, da ta sredstva iscrpe za sebe. Medutim što je teži posao, to je vredniji uspjeh. Društvo sv. Jeronima najpozvanije je i najsposobnije, da radi i uspijeva uza sve poteškoće. Vode u tom poslu jesu povjerenici, a oko njih se skupi ogromni broj članstva, koje je i ove godine opet povećano za 1456. Od toga je članova godišnjaka 1399, doživotnih članova 96 i još jedan utemeljitelj.

Darovatelji.

IV. Ovdje je mjesto da se sa zahvalom sjetimo naših prijatelja, koji su darovima i legatima pokazali svoju naklonost prema Društvu sv. Jeronima:

1. Grad Zagreb obdario je i ove godine naše društvo sa Din. 10.000.—.

2. Đakovački odvjetnik i javni bilježnik g. dr. Antun Švarcmajer darovao je Dinara 3.000.— na uspomenu svoje blagopokojne supruge Marije rod. Begović, koja je bila dugo godina predsjednica đakovačkog Rimokat. Gospojinskog Društva i u Đakovu znana dobrotvorka.

3. Ministarski savjetnik, general u m. g. Đuro Rat, naš mnogogodišnji stanar — u spomen svoje pokojne supruge Marije Magdalene darovao je društvu Din. 2.500.—.

4. Naši časopisi »Mladost« i »Obitelj« imadu plemenitu prijateljicu presvj. gdu barunicu Pavlinu Krešić-Maravić, koja šaljući pretplatu za te listove svagda još pridometne koju stotinu dinara, tako se ove godine iz njezine ruke skupilo Din. 900.—.

5. Ostalih sitnijih darova — medu tima onih za širenje časopisa »Naše Gospe Lurdske« — sabralo se Din. 2662.—.

Uz ove žive, kojima neka je čast, sjetili su se Društva sv. Jeronima u svojim oporukama ovi plemeniti pokojnici:

1. pok. Pavlina Torbica rod. Dojković, časna zagrebačka gradanka i kućevlasnica, ostavila je legat od Din. 10.000.—.

2. Senjski biskup pok. Josip Marušić Din. 10.000.—.

3. pok. Konrad Cerovski, župnik i protonotar pakrački ostavio je legat od Din. 3.000.—.

4. pok. Stjepan Franceković, župnik u Bistri Din. 2.000.—.

5. pok. Juraj Tomac, župnik u Voj. Križu ostavio je društvu raznih vrijednosnih papira. — Ovaj legat kao svi gore spomenuti osim Torbičinoga nijesu još efektuirani. Isplaćeni su pak legati

6. pok. Frana Štefana, župnika u Sv. Petru Čvrstecu, Din. 250.—.

7. pok. Julija Boszetija, župnika u Sv. Gjurgju Din. 200.—, i

8. pok. Adama Stepinca, župnika u Kravarskom, Din. 125.—.

Slava im!

Širenje jeronimske knjige.

V. S pomoću Božjom i dobrih ljudi Društvo sv. Jeronima i ove je godine izdalo i raširilo veliki broj knjiga i časopisa. O piscima i sadržaju knjiga i časopisa i o sistemu uređivanja izvijestit će g. urednik, a na ovom referatu jest da izvijesti, kakvi su uspjesi postignuti u proširenju jeronimskih knjiga i časopisa.

Naklada knjiga prema skupinama bila je ova:

1. Kalendari, to su naša popularna »Danica«, nabožni »Almanah Naše Gospe Lurdske« i zabavnik »Razgovor ugodni«.

2. Redovna izdanja, to su obično po četiri knjige, koje se članovima daju uz naplatu od Din. 20.—, a za nečlanove im je cijena dvostruka. Uz »Daniću« to je još po mogućnosti jedna nabo-

žno-odgojna, jedna poučna (gospodarska) i jedna zabavna knjiga.

3. Izvanredna izdanja su daljnje (obično) četiri knjige, koje se daju članovima za Din. 20.—, a nečlanovima za 40.— dinara. Te knjige uzimaju oni članovi, koji su nešto malo načitaniji, i kupuju ih obično zajedno s redovitim izdanjima, dakle osam knjiga za 40 dinara.

4. Molitvenici.

5. Knjižnica Dobrih romana. Godišnje izlaze obično po 2—3 kola, a u kolu po četiri knjige romana. Sada je upravo dovršeno deseto kolo s četrdesetom knjigom.

6. Razne knjige nazivamo one, koje su iz raznih godišta redovnih ili izvanrednih izdanja stavljene na skladište, ili su to edicije malih naklada izvan serija.

U smislu društvenih pravila ova glavna skupština treba da pokaže rad prošle gradanske godine i bilansa se sastavlja s datumom od 31. XII. 1930. Ovaj izvještaj mora ipak da zahvati što veći vremenski obrok još poslije toga datuma, jer kada se radi o izdanjima izdanim godine 1930., ali zapravo za godinu 1931., treba znati, da se tih knjiga raspačava još golemi broj baš u siječnju i veljači. — Iznosimo dakle stanje od 21. veljače 1931., to jest od dana uoči sastanka cenzuralnog odbora.

Ad 1. Kalendara je za godinu 1931. raspačano ukupno 65.270 komada (od toga 49.320 »Danica«, 8617 »Almanaha Gospe Lurdske« i 7724 »Razgovora ugodnog«).

Ad 2. Redovitih izdanja (uz Danicu, Povijest Crkve Katoličke, Majka Vel. Kralja i Ljekovito bilje) raspačano je 20.852 serije, a to ako se pribroji još nešto komada prodanih izvan serija i odbivši gore iskazane »Danice«, čini 62.736 knjiga.

Ad 3. Izvanrednih izdanja (Na vratima hrvatske povijesti, Naše more i Primorje, Umjetnost naših ladanjskih Crkava odnosno Arnoldovih pjesama i Prigorčica) raspačano je 8.291 serija, što dodavši još nešto prodanih komada van serija čini ukupno 33.238 knjiga.

Od jeronimskih godišnjih izdanja, što su se počela raspačavati od jeronimskog dana, t. j. od 30. rujna 1930., primio je dakle hrvatski narod ukupno 161.244 knjige. Radosna je to činjenica i to radosnija, što je ovaj broj veći od lanjskoga, ma da sa svih strana dolaze tužbe o nestašici novca. A k ovom golemom broju treba još i dalje pridodavati, kako ćemo pokazati!

Ad 4. Molitvenici. Kako je na prošloj glavnoj skupštini naviješteno, zaliha od 200.000 komada molitvenika »Kruh Nebeski« iscrpla se i sredinom minule godine odaslan je u svijet posljednji komad. Ta je naklada bila, kako je poznato, izrađena upravo u vrijeme promjene valute i desilo se, te je društvo tako dobro prošlo, da je moglo molitvenike prodavati uz niže cijene, nego što li su današnje proizvodne. Kod nove naklade trebalo je još na opći zahtjev molitvenik povećati za »Kršćanski Nauk« i uzeti drugačiji oblik. Radi svega toga trošak se znatno podigao i upravni je odbor kod odredivanja nove naklade morao postupati s najvećim oprezom, da mu nova naklada ne ostane predugo na skladištu te da kapitai uložen u nju ne bude neracionalno amortiziran.

Odlučeno je, da naklada IV. izdanja »Kruha Nebeskog« bude 25.000. Velik je i to broj, ali hvala Bogu, mi moramo već opet skoro pomišljati na novo izdanje. Od zagrebačkog Euharistijskog kongresa, za koji su upravo stavljeni u promet prvi primjerci novoga »Kruha Nebeskoga« pa do danas, dakle u ne punih 6 mjeseci, raspačano je već 12.440 komada, a to je polovica naklade.

Budući da je upravni odbor uredenje ovoga izdanja molitvenika povjerio meni, neka mi bude dopušteno, da s nekoliko riječi izrečem, koje su me misli vodile kod toga posla:

a) »Crkveni molitvenik« nije otisnut napose, nego su litanije, molitve i t. d. svrstane u sam molitvenik, pa je ovo IV. izdanje jedinstven molitvenik, kako je bilo i II. izdanje, koje je izdao još pok. Celinšćak. To je učinjeno s dopuštenjem preuzv. g. Nadbiskupa Šarića, koji je bio autor »Crkvenog molitvenika«.

b) Psalmi i pjesme, a i pojedine molitve, koji se nalaze u hrvatskom Obredniku, a morali su se tiskati i u »Kruhu Nebeskom«, uzeti su iz Obrednika ad verbum. Zato su neke pjesme i opet u IV. izdanju drukčije, nego što su bile u III. izdanju.

c) Na želju mnogih dodan je i »Kršćanski nauk«.

Uz molitvenik »Kruh Nebeski« ove je godine u novoj nakladi izdan i Kempenčev »Nasljeduj Krista« u prijevodu prof. dra Stj. Bosanca, koji je Društvu sv. Jeronima priredio i prvo izdanje, a sada je još ponovno svoj prvi rad pomno pregledao i usavršio uvaživši savjete kritike, koja je sva bila vrlo pohvalna. »Nasljeduj Krista« je tiskan u nakladi od 6.000 istisaka, te se prvi primjerci upravo počinju razašiljati u svijet.

Ad 5. Knjižnica Dobrih Romana. — Ženski svijet i omladina čita u velikim količinama romane u stranim jezicima i prevedene. Da se tim čitačima oduzme iz ruke štivo, koje je većinom slabo i loše ili bar problematično, pokrenuta je Knjižnica Dobrih Romana. Ova knjižnica hoće da u obliku zabavnom djeluje na um i srce, dajući najbolja djela iz domaće i svjetske literature. I već ima jedan stalni broj čitača, koji, netom novi roman izade, odmah ga uzimaju, tako se u prvi mah raspača oveliki dio naklade, a ostalo se prodaje redom dalje bez prestanka (poprečno godišnje po 150—200 komada od svakog starijeg romana sa skladišta). Tako se sve većma umanjuje broj romana iz prijašnjih kola, a što je izbor veći to je i potražnja veća. U razdoblju od minule godine

dana rasprodano je ukupno 11.537 kompletnih romana.

Ad 6. Raznih knjiga, t. j. onih iz starijih godišta, kao i onih izdanih van serija raspačano je u minuloj godini 6340 komada. Dobivena svota za te knjige jest Din. 76.678.—, premda je od toga 1980 knjiga poklonjeno raznim vjerskim, prosvjetnim, omladinskim i dačkim društvima i knjižnicama.

Izvan serija izdani su u nakladi od 2000 odnosno 1500 istisaka »Novi Pripovjedači« od prof. dra Ljubomira Markovića i treća knjiga almanaha »Selo i grad«, što ga uređuje prof. Petar Grgec. Naklade su proračunane u visini, koja se kod edicija ove vrste može postići i postizava.

Jeronimski časopisi.

VI. Jeronimski časopisi čine zasebno odjeljenje, koje je još veoma mlado, ali je u najkraće vrijeme pokazalo toliku živahnost i djelatnost, da je skoro udvostručilo naše administrativno i financijsko poslovanje. Odjeljenje je časopisa jeronimskoj ideji otvorilo novo područje propagande i rada, ono je uhvatilo nov teren i nove veze s čitalačkom publikom — i te su veze neposredne, živahne i neprestane, jer časopisi ulaze u narod ne samo jedamput u godini, nego mjesečno i tjedno. Vrijednost je ovakve neprestane propagande bezmjerna. (Za malu ilustraciju neka posluži, da se samo jednom zagrebačkom oglasnom zavodu učinilo rentabilno, te je prošle godine u naše časopise dao oglasa za Din. 104.190.—! Ne navodi li to na misao, da procijenimo, koliko li su tek jeronimski časopisi vrijedni jeronimskoj ideji, o kojoj pišu deset i sto puta više?!) Medutim o vrijednosti i zamašnosti ove grane jeronimskih podhvata izrečeno je dosta, kada je upravni odbor s odobre-

njem glavnih skupština pokretao izdavanje časopisa. Sada treba pokazati, jesu li nade u uspjeh investicija za jeronimske časopise bile točne.

1. Kod prvih računa za pučki — obiteljski mjesečnik »Naša Gospa Lurdska« uzimalo se za podlogu 5000 do 6000 pretplatnika, a eto već nakon trećega godišta naklada je ovoga lista tri puta veća. Naklada »Naše Gospe Lurdske« je ustanovljena prema broju pretplatnika koncem mjeseca siječnja 1931. računajući, da će taj broj do konca godine, kako dokazuju dojakošnja opažanja, još i porasti. Mjesečnik »Naša Gospa Lurdska« ubrzo je postao jedan od najraširenijih religioznih listova. Financijalno je naš mjesečnik osiguran i svaki porast pretplatnika omogućuje odsad sve veće usavršavanje lista.

2. Onaj broj pretplatnika, koji je pred tri godine bio namijenjen »Našoj Gospi Lurdskoj«, u same je dvije godine pretekao naš tjednik »Obitelj«. — Time se »Obitelj« visinom naklade sasvim približila onim tjednicima, koji s ogromnom napravom i dugi niz godina jurišaju na domove hrvatskih naših porodica. S tim se ponosimo, ali se ne smijemo zadovoljiti, jer bi se dalo još veoma mnogo napredovati! Naše povjerenike napose molimo, da i ovdje prionu uz rad. Ali jer se radi o tjedniku, mučno je i neprilično da povjerenik uzima više brojeva, pa da ih dijeli. Veliku će uslugu učiniti listu, ako nagovori pretplatnika, da uzima list, pa da onda dostavi njegovu adresu upravi, da mu ona list šalje izravno. Visina naklade »Obitelji« mogla bi se lako još većma povisiti, kad se upravo kod ovoga lista ne bi postupalo s najvećom rigoroznošću, da svi predbrojnici budu u istinu i pretplatnici. »Obitelj« se naime obustavlja iza opomene odmah svakomu, tko zaostane s pretplatom. Nekome se čini taj postupak suviše strogim, ali u jednu je ruku u interesu pretplatnika, da namiruje pretplatu u manjim iznosima, te da mu se dug

suviše ne nagomila, u drugu ruku Društvo sv. Jeronima ne smije i ne će kreditirati i time suviše investirati u ovaj pothvat, kad ima toliko područje i drugoga rada. Rezultat te strogosti jest međutim vrlo povoljan. Minuloga je godišta ubrano za »Obitelj« Din. 700.000 u gotovu novcu. Jer se pak strogo regulirala naklada i time trošak, može se reći, da je »Obitelj« već u svojoj drugoj godini čvrsto stala na svoje noge, te potpuno isplaćuje tiskaru, slike i klišeje i sve uredničke troškove.

3. Svako društvo, koje hoće živjeti, brine se za podmladak. I Društvo sv. Jeronima mora misliti na to, da sebi uzgaja čitače već od malih nogu. To je razlog, što je naše društvo preuzelo list »Mladost« i reformiralo je i snabdjelo prilogom za najmanje »Malom Mladošću«. »Mladost« je jeronimsko najmlađe poduzeće, pa je vremenski odsjek suviše malen, da se sa sigurnošću uzmogne o njemu izreći konačni sud. Konstatirati možemo, da list, netom što je došao u ruke Društva sv. Jeronima, ima više nego dvostruki broj pretplatnika, nego što je prije imao, a kako se i tu dosta strogo provodi ubiranje pretplate, finansijski se i ovaj časopis pomalo približuje k tome, da će se moći samostalno uzdržavati.

4. Još bi trebalo reći nešto o Hrvatskoj Prosvjeti, koju, kako je poznato, izdaje Kolo Hrvatskih Književnika, ali u nakladi našega društva. Kolo Hrvatskih Književnika brine se i odgovara za uredništvo, a naše društvo snosi brigu oko uprave. Zasada je to bio upravo samo kancelarijski posao. Naklada ovoga uglednoga katoličkoga književnoga lista jest 1400 istisaka.

Kancelarija i ekspedit.

VII. Prijegled u najkrupnijim crtama, koji je dao ovaj referat, pokazuje, kako je velik posao oko uređenja i raspačavanja svih ovih jeronimskih edicija. Upravni odbor vodi sve ovo, ali za obav-

ljanje posala trebalo je organizirati uredništvo pod vodstvom glavnog urednika i upravu, to jest kancelariju i expedit, kako to predviđa § 27. društvenih pravila. Na čelo kancelarije postavljen je ravnatelj pisarne, koji je u posljednje godine pobolijevanja pok. Galovića morao preuzimati i poslove pokojnog upravitelja. O radu uredništva izvijestit će sam urednik, a o poslovanju kancelarije dijelom i ukoliko se tiče knjigovodstva, blagajnik, a ostalo se već vidi iz dojakošnjeg referata, ali da se dobije još potpunija slika, eto nešto kancelarijske statistike.

Od početka sezone t. j. od Jeronimskog dana do konca mjeseca siječnja o. g., dakle u prošla četiri mjeseca:

1. primila je jeronimska kancelarija ukupno 11.797 pisama i narudžbi;

2. odaslala je 8766 pisama, 19.556 umnoženih pisama i 24.473 tiskanica, što čini ukupno 52.795;

3. ekspedit je poslao u svijet 5269 paketa i silnu količinu od svakoga broja jeronimskih časopisa,

4. glavno knjigovodstvo je na temelju dostavljenih uplatnica, čekova, potvrda i računa izvršilo 26.844 dvostruka knjiženja, a povrh toga je otprilike isti broj knjiženja izvršen i u folioteke i kartoteke časopisa.

Za popunjenje slike o radu u jeronimskoj kancelariji i expeditu neka bude još spomenuto, da je za same poštanske marke (uz sve pogodnosti što ih dobivamo) u god. 1930. izdano Din. 152.730.

U poslovanje kancelarije spada i to, da vodi urudžbeni zapisnik, centralnu i pomoćne folioteke i kartoteke povjereništava i pretplatnika, popis članstva, adresar i arkiv.

Zgodnom dispozicijom stanova prostorije su Društva sv. Jeronima sredinom minule godine smještene na ugao palače. Stanar, koji je prije

stanovao na uglu, dobrohotno je uz istu stanarinu zamijenio svoj stan s onim, koji je imalo Društvo prije. Tako je društvo ne umanjujući dohodaka kuće došlo na zgodnije mjesto, a radi zgodnije rasporedbe stana mogla se ovamo smjestiti i redakcija, i sada je sve lijepo skoncentrirano: odborska soba, uredništvo i poslovnica.

Kino i putno odjeljenje.

VIII. O ostalom, što je uradeno i o čemu je raspravljano i zaključivano na sjednicama upravnog odbora, već je nešto govorio presvj. g. predsjednik, a više će još reći gospoda blagajnik i urednik.

Radi potpunosti ovoga referata spominjem ovdje još kino-odjeljenje, ma da je ovo tek u prvom razvoju. Pobuda da se pokuša i ovaj način savremenog prosvjetnog rada, dana je upravo u Župnom uredu sv. Petra u Zagrebu, kada su ovamo došli župnik iz Kravarskog veleč. g. Stj. Mikulček i sjemenišni profesor dr. Dragutin Hren, pa su pripovijedali o uspjesima, što su ih imali s malim kinom pariške tvrtke Pathé Cinema S. A., s kojim radi znana francuska katolička Kuća Štampe »Maison Bonne Presse«, Paris, rue Bayard 5. Društvo sv. Jeronima potražilo je veze sa zastupnicima spomenutih tvrtki i nabavilo nekoliko filmova francuske Kuće Dobre Štampe, pa se vrše prvi pokusi. Malene projekcione aparate nabavilo je preko društva već neko dvadesetak što župnika, što kateheta i škola na raznim hrvatskim krajevima, a neki su nabavili i aparate za snimanje. pa su sačinjeni, pače s uspjehom, prvi domaći filmovi. Doskora će se dakle moći pokazati rezultati novoga nastojanja, a onda ćemo vidjeti, što nam bude dalje činiti.

Također prema uzoru, kako drugi nakladni zavodi i izdavači časopisa imadu putna odje-

ljenja za svoje čitaoce, koji bi htjeli zajedno poći na putovanje u svijet i po domovini, neki aktivni radnici ponudili su svoje usluge Društvu sv. Jeronima, da organiziraju takva društvena putovanja u duhu svrhe našega Svetojeronimskoga društva. Jedno je takovo putovanje već priređeno g. 1929. na proslavu sv. Većeslava u Prag (u vezi s otkrićem Haulikove spomen-ploče u Trnavi), a drugo minuloga ljeta u Oberamergau na znane pasijske igre. Ove godine zasnovano je hodočašće u Svetu Zemlju. Pokroviteljstvo nad tim hodočašćem preuzeli su preuzvišena gospoda nadbiskupi naš pokrovitelj dr Ante Bauer i O. Rafael Rodić. Programi su hodočašća objavljeni i poznati, a prijave već stižu, pa nema sumnje, da će biti i tu lijep uspjeh.

Savez Slavenskih Katol. Književnih Udruženja.

IX. Zaključujući ovo bilježničko izvješće treba još da spomenem, kako je Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima u Zagrebu po svome predsjedniku, potpredsjedniku odnosno izaslanicima bilo zastupano kod raznih crkvenih i kulturnih svečanosti. Društvo sv. Jeronima podržavalo je vezu s bratskim književnim društvima katoličkih Slavena, ono je pače dalo inicijativu za savez tih društava. Prigodom zagrebačkog euharistijskog kongresa imali smo sreću, da skupimo katoličke književnike Poljake, Slovake, Čehe, Ukrajince i Gradišćanske Hrvate, te je tu Hrvatskom Književnom Društvu sv. Jeronima dan mandat, da izradi osnovu za Savez Slavenskih Katoličkih Književnih Udruženja.

To je bilježnikovo izvješće primila skupština s odobravanjem na znanje.

Izvještaj blagajnika
g. dra Stjepana Markulina.

U Hrvatskom je Društvu sv. Jeronima kroz pola stoljeća — to jest od osnutka Društva, pa do nazad deset godina — vladao sistem *doživotnog članstva.* Netko bi naime sam sebe ili redovitije još svoje dijete ili kumče na krstu, potvrdi i t. d. učlanio uplativši jedamput zauvijek svotu od pet forinti (kasnije 20 kruna) i onda bi taj učlanjeni bezbrižno svake godine, dokgod je živ, besplatno dobivao jeronimske knjige. Glavna jeronimska propaganda sastojala se dakle u nagovaranju, da se upisuju novi članovi. Prema statistici se vidi, da se članstvo u većini sastojalo doduše od seljaka, ali ako se ispita, tko je članove seljake učlanjivao, naći će se, da su to činili dobrim dijelom župnici, učitelji — dakle inteligencija. Društvo sv. Jeronima izdavajući dobre knjige vršilo je dakle i karitativni posao: ono je programatski organizovalo inteligenciju, da jeronimske knjige narodu dariva.

Devalvacijom valute iza svjetskoga rata s temelja je oboren ovakav pola stoljeća ustaljeni sistem doživotnoga članstva. Društvo sv. Jeronima bilo je tom devalvacijom valute stavljeno pred dilemu, ili da likvidira ili da uvede jedan sasvim novi sistem, prema uzoru, kako su to učinila slična društva.

Društvo sv. Jeronima osnovano je sa svrhom, da izdaje i uz jeftinu cijenu širi u narod dobru knjigu. Vjerno svojoj svrsi Društvo je odlučilo nastaviti s izdavanjem dobrih knjiga i širiti ih u narod uz najjeftiniju cijenu, bez ikakve tekovne dobiti, pače i pomažući izdavanje knjiga dohocima

iz raznih fondova i darova. Sve je to omogućilo spustiti cijenu knjiga na najniže, upravo do polovine prema cijenama na tržištu i u knjižarama. Tako je došlo do toga, da je član Društva sv. Jeronima, u većini seljak, koji je prije bio naučen jeronimske knjige dobivati na dar od inteligencije, *nakon svjetskoga rata morao svaki puta sam sebi knjige kupovati za cijenu od Din. 20.— (4 knjige), odnosno Din. 40.— (8 knjiga).*

Novi sistem očitovao se u ova tri smjera:

1. *Članstvo,* t. j. puk, morao je spoznati, da knjiga nije nešto, što se dobiva na dar, već njegova potreba, koju mora sam sebi nabaviti, kao i svako drugo dobro svijeta.

2. *Jeronimski povjerenici,* koji su prije oko Božića dobili sanduk knjiga, i prema popisu ih podijelili članovima (s novcem su imali posla, tek kad bi se tko sam javio za novoga člana) moraju sada svoj prosvjetiteljski rad pokazati na sasvim novi način: Oni agitiraju za dobru knjigu, oni je nude, oni je raspačavaju, oni ubiru novac, oni napokon moraju voditi o svemu tomu posebni račun i obračunavati. Hvala Bogu! Ovaj preogromni teret hrvatska je katolička inteligencija, u prvom redu dakako velečasno svećenstvo, preuzelo na se s toliko bogoljubne i patriotske požrtvovnosti, da je tim njihovim radom i trudom Društvo sv. Jeronima danas postalo najveće prosvjetno i nakladno društvo među Hrvatima.

3. *Uprava Jeronimskog društva* bila je uvođenjem novoga sistema također postavljena pred sasvim nove probleme i metode poslovanja. Zato je trebalo s osnove reorganizirati tako reći sve. Trebalo je s jedne strane osnovati pravu *poslovnicu i kancelariju* s potrebnim personalom, a s druge strane trebalo je urediti *knjigovodstvo prema svim zahtjevima nakladnog i knjižarskog prometa.* Upravni odbor Društva sv. Jeronima uložio je sve sile, da to provede, i zadovoljan je, što može reći,

da mu je uspjelo skupiti valjani kader predanih radenika, s kojima je moguće iz dana u dan sve većma usavršavati društveno poslovanje.

Novo knjigovodstvo.

Taj kratki uvod bio je potreban, da se može prijeći na pravi predmet ovoga blagajničkog referata, t. j. na referat o našem *novom knjigovodstvu,* koje je zavedeno (kako je već referirano) od 1. X. 1929., a ove je godine prvi puta provedeno kroz cijelu poslovnu godinu. Nekadanji način vođenja blagajničkih knjiga izvrsno je odgovarao sistemu doživotnog članstva, ali za novi sistem trebalo je udesiti i novo knjigovodstvo. To je međutim bila i direktna uputa nadzornog odbora i zaključak glavne skupštine unatrag četiri godine. I kada se pristupalo k veoma mučnoj reorganizaciji, htjelo se odmah uvesti ono, šta je na polju savremenoga knjigovodstva *najsavršenije.* Dvostrukom američkom knjigovodstvu pripojen je još njemački Taylorix sistem.

Preko američkoga *dvostrukoga knjigovodstva* knjiže se i motre bez prestanka ove skupine društvenog poslovanja: 1. Novac, 2. Prihod od knjiga, 3. Prihod od časopisa, 4. Razni prihodi, 5. Dužnici knjiga, 6. Dužnici časopisa, 7. Trošak knjiga, 8. Trošak časopisa, 9. Trošak uprave, 10. Vjerovnici, 11. Tude komisije, 12. Investicije, 13. Vezane vrijednosti, 14. Zaključak.

Dodavši k ovom amerikanskom dvostrukom knjigovodstvu još *Taylorix knjigovodstvo,* svaka je ova skupina dalje raščlanjena u račune i podrazdiobe (u ovaj čas imamo 148 rubrika), te se može najminucioznije svakog časa kontrolirati svaki izdatak društva i rentabilnost svakoga društvenoga pothvata. To je vazda vidljivo u knjigama, a knjigovodstvo povrh toga podastire još napismeno točnu i preglednu bilansu obrta i salda svakoga

mjeseca u formi *mjesečne bilanse*, t. j. bilansa odnosnog mjeseca zajedno sa bilansom vremenskog obroka od početka poslovne godine do konca odnosnog mjeseca. Tako je trošak i prihod Društva pod najpreciznijom i neprestanom kontrolom.

Mjesečna bilansa složena po Taylorix knjigovodstvu motri s jedne strane sve *troškove* društva a s druge strane sve *prihode*.

1. *Troškovi* Društva razvrstani su u ove skupine:

a) *Troškove knjiga*, gdje se napose motre troškovi za kalendare, za redovita izdanja, za molitvenike, za romane i za razne knjige. Kod svake ove podskupine motri se još dalje koliko je potrošeno za papir, koliko za tisak, za knjigovežu, za klišeje, za honorare i uredništvo svake edicije.

b) *Troškovi časopisa*, motre se napose za svaki list, t. j. za »Gospu Lurdsku«, za »Obitelj«, za »Mladost« i ovdje opet kao i gore, koliko za svaki list stoji papir, tisak, klišeji, honorari i uredništvo.

c) *Upravni troškovi* motre se u podskupinama: lični izdaci, tiskanice, reklama, poštarina.

2. *Prihodi Društva* razvrstani su naproti troškova također u ove grupe:

a) *Prihodi knjiga* i to napose prihod kalendara, napose prihod redovitih i izvanrednih izdanja, pa molitvenika, romana i raznih knjiga.

b) *Prihod časopisa* opet za svaki časopis napose.

c) *Razni prihodi* jesu: članarine, darovi, prihod nekretnina, oglasi, putni odio, kino.

Pomjerujući ovako bez prestanka izdatke sa primicima blagajnik i odbor vodi tačni račun o svome radu.

Dakako da se uz taj pregled u mjesečnim bilansama vode daljnje skupine.

3. *Vjerovnici* t. j. sve prezentirane fakture.

4. *Dužnici* t. j. svi oni, koji su zaduženi za poslane im knjige odnosno časopise. Kod dužnika se opet napose motre dužnici knjiga i napose dužnici svakoga časopisa.

5. *Investicije* sa podrazdjelima: a) *Nekretnine*, b) *Inventar*, posebne su skupine mjesečne bilanse. Isto se tako:

6. *Novac* motri po brojnim podrazdiobama kao: a) Glavna blagajna, b) Pomoćna blagajna, c) Poštanska štedionica Društva sv. Jeronima, d) Pošt. šted. Dobrih Romana, e) Pošt. šted. Obitelji, f) Pošt. šted. Naše Gospe Lurdske, g) Pošt. šted. Mladosti i h) Tekući računi banke.

Kao daljnje skupine mjesečne (a dakako pored njih i godišnje) bilanse motre se u našim knjigama još i kretanja po ovim skupinama: 7. *Skladište*, 8. *Pričuva*, 9. *Tuđi novac*, 10. *Vezane vrijednosti*, 11. *Čista imovina*, 12. *Zaključak* (koji je dakako razmjera aktive i pasive te račun gubitaka i dobitaka). *Zaklade* su izlučene iz redovnog društvenog knjigovodstva. S njima se postupa kano s posebnim tijelom, jer one to i jesu. Društvo sv. Jeronima ima tek da zakladama upravlja, a nikako da ih drži svojom glavnicom.

Evo tako pregledni i točno izrađen elaborat svega poslovanja Društva sv. Jeronima izrađuje naše knjigovodstvo *svakoga mjeseca* i podnosi ga preko blagajnika upravnom odboru. Nekom će se sve to možda činiti gotovo pretjeranom pedanterijom, ali upravni odbor, kojemu je povjereno vodstvo ovako velike i važne institucije kao što je Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima u Zagrebu, želi tu preciznu minucioznost i sam za se i nasuprot svakoga da bude najveća sigurnost u koliko je to u ljudskom poslovanju samo moguće.

Folioteka.

Uporedo s novim knjigovodstvom umjesto velikih i neprilično knjiga povjerenika, pretplatnika i dužnika i umjesto glomaznih kartoteka uveden je sasvim moderni tip *folioteka,* također sistema Taylorix. Treba naime znati, da je broj samih jeronimskih računa premašio 4.000, te je traženje računa po knjigama, ma i uz najbolje registre, postalo veoma tegotno. Kartoteke, gdje je svaki povjerenik odnosno dužnik dobio svoju kartu, poredanu vazda po točnom alfabetu, već su pospješile rukovanje, ali je još uvijek posebni namještenik trajno morao hodati i vaditi iz ladica te kartone, a iz dviju knjiga t. j. iz knjige pošiljaka i iz knjige uplata prepisivati podatke za konta pojedinih povjereništava i mušterija. Kod toga su smetala po tri namještenika jedan drugom u poslu, a kod svakog prepisivanja mogle su i uz najveću pažnju nastati pogreške. Novi sistem folioteka u vezi je sa blagajničkim dnevnikom te na izvrsni način ujednostavljuje čitav posao. Ponajprije su ujedinjene knjige pošiljaka i uplata u jednu knjigu, a dalje su svaki povjerenik, pretplatnik t. j. mušterija dobili tanki folio (listić), što je poredano u vrlo spretne i malene ladice oko knjigovode, te se listići s kontima mogu brzo vaditi i ulagati. Na te listiće knjigovoda unosi svako knjiženje, te jednim pisanjem proknjižuje tu stavku na folio i kopira je istodobno u dnevnik. Time je postignuto, da se umjesto triju pisanja sada vrši jedno jedino pisanje, dakle se ušteđuje dvije trećine posla i povrh toga dvije trećine mogućnosti pisarskih grešaka. Dalje se samim zbrajanjem kolona točno kontrolira promet knjiga, promet novca i ujedno zapis na folio pojedinaca, jer čim bi se prigodom zbrajanja otkrilo u dnevniku, da nešto nije u redu, tim samim faktom upozoreno je, da treba tu eventualnu grešku ispraviti i na kontu

odnosnog pojedinca. Neka bude dosta spomenuti, kako su prije na ovom poslu radile tri do četiri sile (i još je prije obračuna trebalo izvršiti kontrole), a sada sav taj posao obavlja jedan jedini namještenik. Taj dospijeva pače da već iza glavne skupštine, kad najveća navala rada prođe, počinje izradivati *računske izvatke,* tako da odsada svaki povjerenik i pretplatnik dobiva prijepis svoga konta, da može vidjeti, što mu je tokom sezone iz poslovnice Društva sv. Jeronima otposlano, t. j. čime je terećen, a koje je uplate od njega Društvo primilo, t. j. što mu je na kontu odobreno, te kako prema tomu stoji njegov saldo. — Taj računski izvadak nije još nikakva opomena, nego tek upozorenje s molbom, da svatko pregleda i odobri računsko stanje. Može se naime dogoditi, da neka pošiljka putem zaluta (osiguranje pošiljki bio bi za Društvo preveliki i nerazmjerni trošak), ili da uplata bude doznačena na drugi naslov. To se sve brzo i lako kontrolira sukladnim uspoređenjem računskog izvatka, pa se može za vremena vršiti i reklamacija na pošti. Taj je dakle postupak najkulantniji prema društvenim povjerenicima, a ujedno jamstvo za tačnost poslovanja.

Naše poslovanje.

Naše poslovanje razvija se velikim i brzim tempom. Prema bilanci za pretprošlu glavnu skupštinu ovogodišnja bilanca pokazuje gotovo udvostručen novčani promet. To je otuda, što se u to razdoblje osnovao *odio jeronimskih časopisa.*

U ljetošnjoj bilanci, gledajući na ono najrealnije, t. j. koliko je novaca ušlo za knjige, a koliko za časopise vidi se ovaj primjer. Za *knjige* je uplaćeno Din. 1,199.321.—, a za *časopise* Dinara 905.209.—, dakle se jedna svota mnogo približuje drugoj te pokazuje, zašto je porast našega poslo-

vanja gotovo udvostručen. Tu treba također istaknuti, da su *oglasi* u knjigama (kolendarima) donijeli Din. 68.055.—, a u časopisima Din. 91.182—. — K tim prihodima, koji su uistinu tokom godine uplaćeni u gotovu novcu, treba dakako pribrojiti još i račun dužnika, koji će svoje dugove još sasvim sigurno namiriti. Društvo sv. Jeronima ima povrh prihoda od prodaje knjiga i časopisa također prihode od članarine za Din. 30.983.— pa od darova i legata Din. 29.609.—, onda prihod od nekretnina, tako da su *sveukupni društveni prihodi Din. 2,833.086.—*.

Nasuprot ovomu troškovi su ovakvi: Trošak naklade knjiga uračunavši ovamo i novo izdanje molitvenika »Kruh nebeski« iznosi 1,313.003.—, trošak tiska časopisa zajedno sa troškovima za klišeje, slikare, pisce i uredništva iznosi —'189'068 Din., ubrojivši još troškove uprave, expedita, reklama, uzdržavanje nekretnina i t. d., *sveukupni društveni troškovi iznose Din. 2,555.379.—*.

Pregledavajući predloženu bilancu za godinu 1930. možda će tkogod zastati kod velike svote iskazane u stavci: *dužnici knjiga*. Tu treba protumačiti, da veličina te stavke potiče otuda, što se poslovanje Društva sv. Jeronima nikako ne poklapa s građanskom godinom. Prema društvenim pravilima mora se glavna skupština održati u veljači, a bilansa izraditi s datumom 31. prosinca. A baš u mjesecima listopadu, studenom i prosincu sva je naklada novih izdanja upravo poslana u svijet, a naplatit će se te knjige tek kada povjerenici uberu novac od članova i kad slože račune, a to će sve biti tek iza dana, kad je sastavljena bilanca. Jasno je dakle, da je na računima naših povjerenika veliko zaduženje za nakladu od 70 tisuća kalendara, 20.000 serija redovitih izdanja i 8.000 serija izvanrednih izdanja, a pred Božić se naručuje i veliko mnoštvo molitvenika, romana i ostalih knjiga, što će se sve platiti iza Nove godine. Taj dug je dakle sasvim realan i utjeriv, pa ipak je od njega ogromna svota stavljena za slučaj sigurnosti u pričuvu za eventualne otpise, kako ćemo niže pokazati. — Sveukupni dugovi naših dužnika iznose Din. 1,601.633.—.

Nasuprot toj stavci dužnika razumljivo je, zašto je i otvorena još stavka predloženih faktura, koje knjigovodstvo zove vjerovnici. Ali promotrivši sav oprez, s kojim društvo motri svoje dužnike i kako predvida i najlošiju platežnu revnost, mora i najpesimističniji čovjek priznati utvrdenost našeg financijalnog poslovanja. O ovome biti će govora još i niže.

Društvena čista imovina (glavnica).

S ovo nekoliko riječi dan je pogled u račun prihoda i troškova, a ujedno je već načet račun razmjere, koji ovim hoćemo da dalje razradimo. Naša *aktiva* sastoji od *temeljne imovine* t. j. iz zgrada, zemljišta i vrijednostnih papira, koji se iskazuju sa Din. 834.177.—, a *prometnu glavnicu* čine gotovi novac u blagajni od Din. 73.347.—, inventar od Din. 120.752.—, skladište procjenjeno na Din. 981.900.—, te spomenuti već dužnici. Uzevši s druge strane *pasivu* t. j. vjerovnike i spomenutu pričuvu *čista društvena imovina iznosi Dinara 2,066.212.—*. Ta je imovina od lane povećana time, što je ove godine u imovinu uložen dio poslovnog viška, zatim članarina doživotnih članova, te legati i darovi, koji premašuju 500.— Din. Za tu svotu nabavljeno je novih udjela zadruge Katolički Dom, koja je sagradila na našem zemljištu na svoj trošak Jeronimsku dvoranu, dok je veći dio opet upotrijebljen za temeljitu reparaciju i adaptaciju naših nekretnina, čime je osigurana i povećana nosivost naših kuća. Ujedno je povećano i skladište s novim zalihama. Stvaranje skladišta jedno je zasebno poglavlje, koje bi zaslužilo čitav jedan re-

ferat. Ovdje neka bude istaknuto samo ovo: Trošak tiskanja koje stotine exemplara knjiga preko broja, koji se može raspačati u samo jednoj sezoni, upravo je neznatan. Jer kad je već u stroju gotov slog i klišeji, a naplaćen autor, crtač i redakcija, to za daljnje primjerke treba naplatiti tako reći još jedino papir. S tim neznatnim troškom stvara se zaliha knjigâ, koje se traže i mogu prodavati još desetak i dvadeset godina, a to je i kulturno važno, da dobre knjige, koje nisu sezonska roba, ne iščeznu sa tržišta, kako se dogodilo premnogim našim vrijednim djelima i autorima. Da je zaliha knjiga vrednota, dokazuju brojke, što je u samoj godini 1930. starih knjiga našega skladišta prodano za preko Din. 50.000.—.

Zaklade i polozi.

Zaklade i polozi nisu uzeti u našu društvenu imovinu, nego se (kako je već prije rečeno) vode kao zasebno tijelo. Ali jer Društvo preko svog blagajnika upravlja zakladama, podnosi se ovdje i o tome izvještaj. Današnje je stanje zaklada i pologa ovakvo:

Veće zaklade iznose . .	Din. 210.854.80
Manje zaklade	Din. 3.161.37
Polozi	Din. 239.750.—
Sveukupno . .	Din. 453.766.17

Adaptacije i obnove.

Prve adaptacije vršene su g. 1921., kad je u suterenu naše kuće u Trenkovoj ulici 1. zadruga Narodna Prosvjeta uredila svoju tiskaru. Za potrebe je samoga društva uredeno u jeseni g. 1927. prizemlje kuće na Trgu Kralja Tomislava 20. za poslovnicu, a cijeli suteren iste kuće za skladište i ekspedit Društva troškom od Din. 80.000.—. U

isto je vrijeme tiskara Narodne Prosvjete uredila strojnu i ručnu slagarnu u bivšim društvenim prostorijama u prizemlju kuće u Trenkovoj ul. 1. — Zatim je adaptiran dio suterenskih prostorija u kući na Trgu Kralja Tomislava 21, da tu bude knjigovežnica g. Jerolima Malinara. Konačno je god. 1927. u III. katu iste kuće (t. zv. kuli) troškom od preko 30.000 Din. ureden garsonski stan.

Svim tim adaptacijama dobiveno je nekoliko poslovnih prostorija i jedan stan. Prošle godine vršene su pregradnje u tri stana, čime su dobivene tri nove sobe. Sve to znatno je utjecalo na rentabilitet društvenih kuća.

Stubište u kući na Trgu Kralja Tomislava 21 obnovljeno je god. 1927., a u kući u Trenkovoj ul. 1 god. 1930. Prošle godine pristupilo se temeljitoj obnovi fasade svih naših kuća, s kojom je obnovljeno krovište i žljebovi svih kuća. Te obnove iziskivale su ukupni trošak od Din. 120.000.—. Tom znatnom investicijom uređeno je vanjsko lice naših zgrada za dugo vrijeme, tako da će odsada uzdržavanje naših zgrada iziskivati minimalne svote te ćemo moći znatniju pažnju posvećivati ove godine novogradnji četvrte naše zgrade: Kući Dobre Štampe.

Kuća Dobre Štampe.

O svom jubileju nabavilo je Društvo sv. Jeronima, da proslavi svoju šestdeset godišnjicu, kupoprodajnim ugovorom od 20. listopada 1928. od općine grada Zagreba gradilište br. 101 na starom Sajmištu u površini od 94.5 č. hv. ili 340 m² uz vanredno pogodovnu cijenu od Din 28.350.— a uz obvezu, da u roku od dvije godine na tom gradilištu podigne najmanje trokatnu uličnu stambenu zgradu. Ta je kupovnina položena 27. VI. 1928. iz vlastitih društvenih sredstava. A treba spomenuti da to gradilište reprezentira danas vrijed-

nost od barem četvrt milijuna dinara. Društvo je htjelo da na tom gradilištu, koje se nalazi na uglu ulice Kraljice Jelene i Tvrtkove ulice neposredno uz konvikt bl. Krizina, sagradi novu zgradu, koje će prihodi potpomagati nove grane izdavačkog rada, što su od godine 1926. dalje pokrenute nastojanjem i pomoću Društva sv. Jeronima. Osnovu za izvedbu nove zgrade izradio je arhitekt Đuro Kastl. Prva osnova bila je zamišljena kao trokatnica sa dva trosobna stana u svakom spratu. Na temelju izradenih nacrta podijelilo je Gradsko poglavarstvo gradevnu dozvolu pod brojem 87.696—XII. A—1928. No promijenjene stambene i ekonomske prilike među stanarima tražile su, da se osnova postavi na novu bazu i preradi sa samim dvosobnim stanovima u kući. Prema tako prerađenoj osnovi, koja je definitivno prihvaćena, bit će zgrada četverokatna, a imat će u svakom od pet spratova (uključivši prizemlje) dva stana po dvije sobe s kuhinjom i komforom te jedan garsonski stan od dvije sobe s komforom, ukupno dakle 15 stanova. U osnovi bilo je zamišljeno, da se iskoristi ugao za još jedan stan u petom katu, ali Gradski odbor za pročelja nije dozvolio podizanja petog kata radi neposredne blizine konvikta bl. Krizina, koji je trokatnica. U podrumu zgrade smještene su drvarnice za sve stanove i dva skladišta za knjige i izdanja Kuće Dobre Štampe.

Na temelju novih uglednih zagrebačkih građevnih poduzetništva, te su njihove ponude za petorokatnicu iznosile:

Ing. Špiller i Šurina . .	Din 2,043.000.—
» Keiser i Šega . .	» 2,027.000.—
Freudenreich i Deutsch .	» 2,000.000.—
t. t. Kremen	» 1,955.000.—

Nakon redukcije osnove na četverokatnicu stavljene su ovakve ponude:

Ing. Špiller i Šurina . .	Din 1,795.000.—
» Keiser i Šega . .	» 1,887.668.—
Freudenreich i Deutsch .	» 1,844.070.25
t. t. Kremen	» 1,813.559.—

Pošto je izradbom novih nacrta proteklo već bilo vrijeme, unutar kojega je Društvo bilo prema ugovoru dužno započeti s gradnjom, zatraženo je 27. ožujka 1930. produženje roka za izgradnju kupljenoga gradilišta, kojoj je molbi Gradska općina udovoljila i dozvolila produženje roka početka gradnje do 20. kolovoza 1930., a svršetka gradnje do 30. listopada 1931.

Budući da je ponuda gradevnog poduzetništva ing. Špiller i Šurina bila najpovoljnija, to je prihvaćena njegova ponuda, iza kako je još reducirana na paušalni iznos od Din. 1,785.000.—.

Izvedba skica, rudžbenih nacrta i troškovnika, kao i honorar za iste radove, zatim za detaljne nacrte te nadzor gradnje pogoden je sa 4% od gradjevne svote.

Glede finansiranja ove novogradnje stvoren je već prigodom prvog zaključka o nabavi zemljišta o Gradske općine zaključak, da se društveni predsjednik i blagajnik ovlašćuju, da u tu svrhu sklope zajam od Din. 2,000.000.— uz kamate, koji ne će biti veći od 10%, uz uknjižbu na društvene nekretnine. Najpovoljniju ponudu stavila je Prva hrvatska štedionica dozvolivši 24. veljače 1931. potrebni amortizacionalni zajam u 8% založnicama, otplativ tečajem 20 godina.

Predvidivi proračun za novogradnju iznosio bi:

građevna glavnica	Din. 1,785.000.—
troškovi nacrta i nadzora . .	» 71.400.—
trošak priključaka instalac. .	» 80.000.—
uknjižba zajma	» 45.000.—
intarkalarni kamati za vrijeme gradnje, t. j. dvije amort. rate .	» 130.748.—
	Ukupno Din. 2,212.148.—

Naprotiv tome Društvu stoje na raspolaganje ova sredstva:

polog anonimnog dobrotvora .	Din.	200.000.—
dar društvenog pokrovitelja nadbiskupa Dra Antuna Bauera prigodom zlatomisničkog jubileja	»	25.000.—
dar msgra Milana Strahinšćaka	»	10.000.—
zajamna glavnica uz odbitak razlike dobrojnog tečaja . .	»	1,960.000.—
Ukupno	Din.	2,195.000.—

Iz ovoga je vidljivo, da su se već u prvom početku našla tri velika društvena dobrotvora, koji su svojim darovima, namijenjenima gradnji Kuće Dobre Štampe, sami pokrili devetinu sviju troškova za tu gradnju. Upravni odbor je uvjeren, da Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima ima još velik broj odličnih svojih prijatelja, koji će se ugledati u primjer ovih prvih velikih naših dobrotvora te našem Društvu svojim darovima omogućiti što bržu otplatu svote, koja će za gradnju Kuće Dobre Štampe biti potrebna. Stoga se predlaže osnutak Jubilarnog fonda sa svrhom, da se njegova sredstva upotrijebe kod izgradnje Kuće Dobre Štampe. Kada zgrada bude gotova, prihodi će se njezini odmah početi upotrebljavati za one nove književne izdavačke grane, koje su pomoću našega Društva pokrenute. Da ta stvar bude što bolje uredena, predlaže se, da se odbor ovlasti, da položaj novih nekretnina u dogovoru s predstavnicima crkvene vlasti uredi prema uzoru sličnih slavenskih i katoličkih društava (Sv. Vojtjeha u Trnavi i Poznanju, te Sv. Mohora u Celju), kako bi se trajno osiguralo njihovo služenje u svrhe, koje im je odredilo naše Društvo.

Prihvati li slavna glavna skupština ove prijedloge i odobri li ovaj izvještaj, moglo bi se s gradnjom započeti još mjeseca ožujka o. g., tako da bi zgrada mogla biti gotova do konca mjeseca listopada 1931. (Skupština prihvaća jednoglasno.)

IZVJEŠTAJ CENZURALNOG ODBORA.

Slavna glavna skupštino! Potpisani cenzuralni odbor za ispitivanje Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima u Zagrebu za poslovnu godinu 1930. pregledao je danas sve poslovne knjige i račune toga društva, sravnio sve primitke i izdatke s odnosnim dokazalima, uvjerio se o faktičnom stanju svih vrijednosnih papira, te ispitao ispravnost zaključnog računa. Tom prilikom našao je sve u redu, pa stoga predlaže slavnoj glavnoj skupštini, da upravnom odboru i društvenom blagajniku dru Stjepanu Markulinu podijeli apsolutorij za račune u godini 1930.

U Zagrebu, dne 23. veljače 1931.

B. Zeininger, v. r. Mirko Kapić, v. r.
Dr Kamilo Dočkal, v. r. Stjepan Pavunić, v. r.

Skupštinu prima ovaj izvještaj jednoglasno na znanje i podjeljuje odboru i blagajniku apsolutorij. Nato predsjednik stavlja na dnevni red:

IZBOR CENZURALNOG ODBORA

Mnogopoštovani o. Ante Nižić ustao je i predložio:

Budući da se imadu u smislu 33. §-a društvenih pravila izabrati na godinu dana tri odbornika i njihovi zamjenici, predlažem, da se radi kontinuiteta izaberu četvorica dosadanjih i to: presvij. gosp. Dr Kamilo Dočkal, rektor Nadb. sjemeništa, preč. g. Mirko Kapić, prebendar, presvij g. Benjamin Zeininger, račun. nadsavjetnik svi iz Zagreba, i preč. g. Stjepan Pavunić, župnik i dekan iz Koprivnice. Na upražnjena mjesta predlažem, da se izaberu: presvij. g. Dr Fran Barac, sveuč. prof. i rektor Nadbiskupskog djačkog sjemeništa, te preč. g. Juraj Kocijanić župnik i dekan iz Odre.

Skupština izabire predložene jednoglasno.

Izvještaj glavnog urednika

g. dra Josipa Andrića.

Slavna skupštino! Prve godine svoga uredničkoga djelovanja u Hrvatskom Književnom Društvu sv. Jeronima imao sam urediti jednu jedinu knjigu, kalendar »Danicu« na 176 strana, a u desetoj godini činio je opseg uredničkoga posla dvadeset izdanja sa više od 5000 strana. Već taj ogromni porast svetojeronimskog izdavačkoga rada, do kojega su nas doveli zahtjevi sadašnjega doba, pokazuje, kako urednički posao nije više jednostavan, a kada k tome uzmemo, da urednik prema pravilima ima da uz svoj urednički posao obavlja i glavni dio nakladnoga poslovanja društvenoga (kalkulaciju, izbor i narudžba papira, sklapanje pogodaba s tiskarama i knjigovežama, revidiranje tiskarskih računa, zaključivanje i vođenje oglasnih poslova i t. d.), još je vidljivije, što je sve uredniku određeno da obavi. Pa i držati vezu sa više od 200 suradnika i čitanje velikoga mnoštva rukopisa spada u red primarnih urednikovih zadataka.

Imajući to u vidu treba suditi o rezultatima uredničkoga rada, i koliko se tiče uspjeha i koliko se tiče nedostataka, kojih ima svako ljudsko djelo i kojih će bivati to manje, što uredniku bude sa strane suradnika davana sve bolja suradnja. Za nju i ovom prilikom sve najtoplije molim.

Radi sve veće opsežnosti uredničkih poslova provedena je prošle godine organizacija tehničkog uredništva, koje sačinjavaju sada tri stalna urednička funkcionara, a uz to pojedina izdanja imadu na brizi posebni za ta izdanja određeni urednici (za »Selo i grad« i izdanja knjževno-znanstvenog odjeljenja prof. Petar Grgec, za »Našu Gospu Lurdsku« dr Pavao Lončar, za »Hrvatsku Prosvjetu« dr Ljubomir Marković), koji rade u vezi s centralnom tehničkom redakcijom, kako je već za koje od tih izdanja uređeno.

U vezi s ovako organiziranim uredništvom počinje se izgradivati i društvena knjižnica, koja ima u prvom redu da služi uredništvu za redakcijske potrebe, a uz to da bude zametak centralne svetojeronimske knjižnice, na koju bi se imala nadovezati organizacija jeronimskih pučkih knjižnica po svim našim povjereništvima. Prva takva jeronimska knjižnica već je najavljena u Karlovcu inicijativom odličnog društvenog povjerenika dra Josipa Rožmana. Njegov će primjer sigurno slijediti i drugi revni naši povjerenici, da tako u dogledno vrijeme jeronimski članovi budu i putem takvih jeronimskih knjižnica vezani s maticom Društva sv. Jeronima. Društvenoj će redakcijskoj knjižnici za izgradnju vrlo mnogo poslužiti onih pedesetak raznih časopisa, što ih uredništvo prima u zamjenu za jeronimske časopise.

Od velikoga mnoštva rukopisa, što ih uredništvo prima, sada smo, otkako su proširene društvene poslovne i uredničke prostorije, u mogućnosti, da posvetimo pažnju i stvaranju redakcijskog arkiva, u kojem će se odsada čuvati rukopisi odličnijih suradnika i veće vrijednosti. Uz to iz dana u dan raste mnoštvo slika, što ih uredništvo sabire za ilustrativni dio svoga rada. U prvom su to redu originalne ilustracije izdanih naših djela od najodličnijih hrvatskih ilustratora, a onda fotografije, što ih dobivamo sa svih strana domovine i iz inozemstva. Vrlo važan dio redakcijskoga rada čine i klišeji, pa već sada imademo prilično veliku zbirku klišeja, koja se sistematski uređuje, te što dalje to više služi i za posuđivanje drugim izdavačima u Zagrebu i po drugim stranama, a poslužit će i uza-

jamnom zamjenjivanju klišeja unutar saveza sličnih slavenskih nakladnih institucija, kakvo je Društvo sv. Jeronima i o kojem je već u dosadašnjim izvještajima referirano.

Oko svetojeronimskog uredništva okupljeno je već sada do 200 s u r a d n i k a iz sviju krajeva, gdje žive Hrvati. To su stupovi svetojeronimskoga književnog i publicističkoga stvaranja. Među njima se razvija plemenito stvaralačko natjecanje, koje donosi sve bolje rezultate svetojeronimskom izdavačkom djelovanju. Između njih se već danas ističu pojedini individualiteti, koji poprimaju sve jasniju književnu fizionomiju, te daju sve jače priloge hrvatskoj književnosti uopće, a katoličkoj napose. Veze sa suradnicima drži redovito svaki pojedini urednik časopisa za svoj urednički dio napose, a glavno uredništvo u stvarima centralne redakcije. Značajna je i simpatična pojava, da se sve više javljaju među suradnike naših časopisa i izdanja također pisci i stručnjaci, koji prije nisu vodili računa o katoličkoj stvari, a sada razvijanje današnjeg svetojeronimskog izdavačkog rada pobuđuje njihovu pažnju i simpatije te ih privlači. A mi pozdravljamo svaku dobru suradnju i svakog suradnika, koji iskreno pristupa k nama i hoće da surađuje na izgradnji onih književnih i izdavačkih ciljeva, koje kod nas predstavlja svetojeronimska ideja. Dakako da uredništvo nije uvijek u mogućnosti objelodaniti sve ono, što suradnici daju: u manje su slučajeva tome razlog nedostaci takve suradnje, a u više slučajeva čisto tehničko-redakcijski ili izdavački razlozi radi ograničenog broja knjiga, što ih izdajemo, ili radi ograničenosti prostora u časopisima. S druge strane opet radi obilja suradnje ili radi redakcijskog rasporedaja mnoge stvari moraju i poduže da čekaju, dok ne dođu na red. Molim sve suradnike u takvim slučajevima za obzir i strpljivost, te uvjeravam svakoga, da uredništvo u granicama,

koje su mu određene, nastoji svakom pojedinom suradniku izaći ususret, štogod je više moguće.

Važnim dijelom suradništva, iako neizravnoga, smatram k r i t i k u, koja svojim izvješćivanjem, svojim opažanjima i ocjenama prati naša izdanja. Svi hrvatski katolički časopisi redovito izvješćuju o svetojeronimskim izdanjima, a tako i neki drugi listovi i dnevnici donose obavijesti o našim izašlim knjigama i časopisima. Svima sam kao urednik dužan da izjavim toplu hvalu, a osobito onima (iako zasada rijetkima), koji donose i opširnije kritike o kojem našem izdanom djelu. Kada bi bilo još više takvih opširnijih kritičkih prikaza o našim izdanjima, bilo bi odatle, uvjeren sam, još više koristi za Društvo sv. Jeronima i njegova izdanja, pa se u tome smjeru preporučujemo svim redakcijama naših časopisa i svim našim kritičarima, da pozitivnom kritikom pomognu ostvarivanje onoga cilja, za kojim uredništvo sa svojim suradnicima ide.

K ovogodišnjim izdanjima.

I. Ovogodišnja č l a n s k a i z d a n j a karakterizira najviše to, što ih je većina vezana na područje povijesti: tu je u prvome redu »Povijest Crkve Katoličke« od o. Miroslava Vanina, »Na vratima hrvatske povijesti« od Lovre Katića, povijesni roman »Majka Velikoga Kralja« od dra Velimira Deželića st. te s područja crkvene umjetnosti »Umjetnost u našim ladanjskim crkvama« od Đure Szaboa, a i zemljopisna knjiga »Naše more i primorje« od Ive Jurasa može se mirne duše pribrojiti ovoj skupini. Dakle od osam knjiga pet povijesno-zemljopisnih, i to sve od pisaca, koji su priznati prvaci na svome području. A svaka od tih knjiga, iako čini za se cjelinu, čeka još nastavak među našim izdanjima budućih godina. Tako je Deželićev roman zapravo drugi dio trilogije, koja će biti romanom »Krešimir« zavr-

šena. K Vaninovoj općoj crkvenoj povijesti treba budućih godina izdati specijalnu hrvatsku crkvenu povijest. Isto tako Szaboova »Umjetnost u ladanjskim crkvama«, koja se ograničila samo na Hrvatsku i Slavoniju, čeka nastavak o našim crkvenim umjetninama u Dalmaciji, Bosni i Hercegovini. Katićeva knjiga »Na vratima hrvatske povijesti« nastavak je s jedne strane Bulić-Katićeva djela »Stopama hrvatskih narodnih vladara«, a s druge strane je uvod u hrvatsku povijest, koju ćemo narednih godina donositi napisanu od Lovre Katića isto takovim zanimivim načinom, kojim je napisao ovogodišnju knjigu i radi kojega je ta knjiga općenito proglašena najboljom izmedu sviju ovogodišnjih jeronimskih knjiga. A i Jurasovo »Naše more i primorje« prvi je dio zemljopisnoga i etnografskoga djela, koje će obuhvatiti nesamo cijelu Jugoslaviju nego i Hrvate, koji žive po raznim dijelovima svijeta izvan domovine.

Ostale dvije ovogodišnje članske knjige uvrštene su u članska izdanja prema ustaljenom našem sistemu: »Ljekovite biljke« od dra Rikarda Krausa jest više prirodopisno-gospodarska knjiga nego što bi se to po samom naslovu sudilo, a »Prigorčice« od Vladimira Rožmana jesu šesti svezak u seriji pripovijesti iz raznih hrvatskih krajeva (prije su izašle: Narcis Jenko »Bosančice«, Lujo Plepel »Dalmatinke«, Antun Matasović »Slavončice«, Ilija Jakovljević »Hercegovke« i Ignac Horvat »Gradišćanke«). Ta serija, za koju su već sada u evidenciji »Bunjevčice« od Blaška Rajića, »Valpovčice i Miholjčice« od R. F. Magjera, »Gorančice« od Stjepana Petranovića, »Srijemice« od dra J. Andrića, »Ličanke« od dra Frana Biničkoga »Medumurke« od Antuna Matasovića i t. d., ima pred sobom još vrlo veliko područje, koje treba da obradi, iznese i popularizira izvršujući time važan zadatak: upoznavanje života sviju naših krajeva živo prikazanoga u belestrističkoj formi.

Kalendar »Danica« je bio i ostaje temeljna jeronimska knjiga i godišnjak svakoga jeronimskoga članka. Njoj uredništvo posvećuje od godine do godine sve veću brigu. A prosudujući »Danicu« treba imati na umu, da postoje u glavnom ova dva tipa kalendara: pravi i drugdje ustaljeni kalendarski tip čine oni, koji se odlikuju šarolikošću sadržaja, mnoštvom zanimivosti, pregledima dogadaja i aktuelnosti te raznim praktičnim savjetima i poukama za dnevni život, a drugi tip čine kalendari uredeni kao almanasi sa poučnim i beletrističkim štivom iz pera priznatih pisaca i odličnika. Oba ta tipa imadu nešto za se, ali oba imadu i dosta razloga proti sebi. Otvoreno priznajem, da ja kod uredivanja »Danice« više naginjem onom prvom kalendarskom tipu nastojeći »Danicu« učiniti jednako zanimivom kao i praktičnim priručnikom, pogotovu mi je želja, da bude što više prilagoden obiteljskom i kućnom životu uopće, a na selu napose. No uz to uvijek nastojim u »Danici« iznijeti i članke općega kulturnoga značenja pisane od stručnjaka raznih područja ljudskoga znanja. Opremljena Kirinovom slikom sv. Jeronima »Danica« danas, što se njena ukusnog vanjskog izgleda tiče, bez sumnje ima prvenstvo medu svim domaćim kalendarima, a to sigurno nije stvar bez značenja za one, kojima je »Danica« glavna i često jedina knjiga u kući.

Ukupni opseg članskih ovogodišnjih izdanja iznosi 1108 strana, a ukupna naklada 160.000 primjeraka.

II. Izdavajući molitvenike Društvo sv. Jeronima postiglo je dosad najveće uspjehe s »Kruhom nebeskim« i »Nasljeduj Krista«. Oba ta molitvenika izdana su u prošloj godini u novom izdanju, ukusnijem i dotjeranijem od predašnjih. Ukupni opseg 960 strana, ukupna naklada 31.000 primjeraka.

III. Među izdanjima Jeronimskoga konzorcija prvenstvo zauzima Knjižnica Dobrih Romana, koja je s izdanjima ove sezone dala svojim čitateljima već 44 knjige. Karakteristika je ove naše zabavne knjižnice, da je izdala više od polovine hrvatskih i slavenskih romana. Opaža se nastojanje, da sve više uđu u nju izvorna djela hrvatskih pisaca. Među izdanjima 10. i 11. kola izašla su 2 hrvatska izvorna djela, 2 slovačka, 1 ukrajinsko, a pridolazi samo 1 neslavensko djelo [X. kolo: Dr. Deželić sin »Feminist«, Poljanić »Tajanstveni smiješak«, Kukučin »Kuća u strani«. XI. kolo: Deželić st. »Majka Velikoga Kralja«, Kalinčak »Varmeđinska reštauracija« i Grazia Deledda »Golubovi i jastrebovi«]. I opremu naših romana nastojimo dotjerivati i tako postići, da se naši romani uzmognu i s te strane takmiti sa svim drugim sličnim izdanjima. Ukupni opseg izdanih romana ove sezove iznosi 1160 strana, a ukupna naklada 18.000 primjeraka.

IV. Kao posebna izdanja izdali smo za ovu godinu Almanak »Selo i grad«, treće godište (uredio Petar Grgec), te kalendare »Razgovor Ugodni« za g. 1931. i »Almanak Gospe Lurdske« za g. 1931. O zadaći tih izdanja mnogo se govori, ali je dobro to i ovdje opet istaći.

Almanah »Selo i grad« omogućuje piscima manjih beletrističkih i znanstvenih produkata, koji ne čine za se knjigu, da izađu u ovom skupnom godišnjaku. On nastoji okupiti sve one mlade i starije književnike, koji se svojim književnim radom ne ograničuju na uski krug svoje okoline i koji se svojim umjetničkim nazorima ne otuđuju jezgri narodnoj, nego kojima je ideal, da stvaraju književnost, koju će jednako primiti i zavoljeti i selo i grad, koja se ne će dizati poput mjehura sapunice, da se za čas raspline, nego koja se osniva na zdravim temeljima kršćanskog i nacionalnoga shvaćanja. Uz mjesečnik »Hrvatsku Prosvjetu«

almanah »Selo i grad« postaje glavno stjecište naših književno-umjetničkih nastojanja. Već sada taj almanah uživa u katoličkim inteligentnim krugovima svoj ugled, što ga po tradiciji svojoj ima »Kolo« Matice Hrvatske među svojim čitateljima. I nema sumnje, da će »Selo i grad« donijeti katoličkoj književnosti i hrvatskoj kulturi uopće znatne tekovine, koje zaslužuju one žrtve, što ih i pisci i izdavači i kupci zajedno s urednikom ulažu u taj almanah.

Posve drugi zadatak imadu druga dva almanaha, što još izlaze među jeronimskim izdanjima kombinirani s kalendarom. »Razgovor Ugodni« je zabavnik ispunjen najvećim dijelom kratkim novelama i uz to drugim zanimivim sadržajem, kojemu je zadaća, ugodno zabaviti čitatelje. »Almanah Gospe Lurdske« naprotiv ima da bude almanah katoličkoga života kod nas i u svijetu, te njegov zadatak karakterizira pobliže razdijeljenje sadržaja na ova odjeljenja: Lurd, Domovina, Katolička književnost, Katolička štampa, Katolička umjetnost, Katolička Akcija, Misije, Sveta Zemlja, Katolički svijet. Ta dva kalendara imadu sadržajem svojim da nadopune sadržaj »Danice«, a uz to da svakom omoguće, da i među jeronimskim kalendarima ne bude upućen na jedan jedini, nego da sebi između njih tri izabere onaj, koji njegovoj čitalačkoj sklonosti najviše odgovara. I drugdje se po svijetu ne ograničuju izdavači kalendarâ na jedan jedini, nego daju publici više njih na izbor. Tim nastojanjem vođeni smo i mi kod izdavanja i uređivanja naših triju kalendara.

Ukupni opseg svih tih posebnih ovogodišnjih izdanja činio je 450 strana, a ukupna naklada 19.500 primjeraka.

V. Među započetim serijama jeronimskih izdanja nije u Knjižnici Dobre Djece i u Knjižnici Pučke Pozornice u godini, o kojoj izvješćujemo na

ovoj skupštini, ništa izdano. Te dvije serije čekaju nastavak u budućim godinama, te i jedna i druga imadu da ispune veliku prazninu, što se osjeća i na polju dobre dječje i dobre pučko-pozorišne književnosti. Nitko nije pozvaniji nego društvo sv. Jeronima, da i u tome smjeru razvije što jaču i što sistematskiju nakladnu i izdavačku djelatnost.

Časopisi.

VI. Jeronimski časopisi jesu sasvim zasebna grana, koja je u kratko vrijeme od tri godine postala vrlo važan dio sveukupnog jeronimskog izdavačkog djelovanja. Ti časopisi nose i prema svoj ostaloj hrvatskoj katoličkoj štampi posebno obilježje i namijenjen im je poseban zadatak, koji oni od prvoga časa s uspjehom izvršuju.

Još godine 1923. načelno je prihvatila godišnja skupština Društva sv. Jeronima, da se ima pokrenuti obiteljski list. Ta se stvar zatim ponavljala na svakoj godišnjoj skupštini, dok nije godine 1927. odbor stvorio definitivni zaključak, da se pristupi k osnutku obiteljskoga lista. No kako je taj pothvat bio vrlo zamašan, započeto je najprije s časopisom »Našom Gospom Lurdskom« kao vjerskim obiteljskim mjesečnikom, a paralelno s time izdavan je zabavni tjednik »Najbolji Romani«. Nakon iskustava i uspjeha prve godine pokrenut je mjesto »Najboljih Romana« za Novu godinu 1929 ilustrovani tjednik »Obitelj«, a ujesen iste godine preuzeto je izdavanje »Mladosti«, kojoj je godinu dana kasnije kao prilog dodana »Mala Mladost«. Tako sada imademo jeronimske časopise za djecu, za omladinu, za gradansku obitelj (tjednik) i za seosku obitelj (mjesečnik), a sve te časopise izdaje uz potporu Društva sv. Jeronima posebni u tu svrhu ustanovljenni Konzorcij jeronimskih časopisa.

Kada se radilo o tom, kakav da tip dademo jeronimskim časopisima, zastupao sam mišljenje, da treba da budu zabavno-zanimivoga tipa, jer taj tip prevladava i medu nekatoličkim časopisima sve više i više, pa smo upravo prisiljeni, da analogne časopise stvorimo i u katoličkom duhu. Taj se problem nametao u isto doba i katolicima drugih narodâ. Zanimiva je debata, koja je o tom predmetu vođena u Njemačkoj i Austriji. Bečka »Wochenschrift« je u prosincu g. 1928. pisala: »Gdje nam je naš ilustrovani časopis?« Za takav časopis postavljeni su ovi principi: To mora biti svjetski časopis, mora biti moderan i davati sve ono, što danas publiku zanima i što joj daju i slični nekatolički časopisi, mora biti uopće takav, da se na prvi pogled odmah ne vidi, da je to katolički list. Dapače (veli se tamo) i donošenje senzacijâ je za moderan ilustrovani list neizbježivo sredstvo, kojim se osvaja publika, a valja znati, da se i na duševnom polju protivnici mogu pobijediti samo istovrsnim oružjem! — To gledište sam i ja usvojio, pa ako mi ga u uređivanju radi raznih utjecaja i radi suradnje, koja još nije prilagođena potrebama takvoga lista, faktično nije dosad uspjelo i posve provesti, držim, da će to malo pomalo ipak morati biti. Mislim tu na »Obitelj« i »Mladost«. Uz njih je »Naša Gospa Lurdska« malo pomalo poprimila novu fizionomiju, nego što joj je u prvom početku bila dana, pa iako je u prvom redu namijenjena tome, da u što ugodnijem obliku daje štivo duhovnoga (poučnoga i zabavnoga) sadržaja, taj je list ujedno i glavno glasilo svetojeronimsko namijenjeno širokim slojevima, naših članova, te se prema tome tako dualistički i ureduje.

VII. Uz jeronimske časopise izlazi u nakladi Društva sv. Jeronima i književni mjesečnik »Hrvatska Prosvjeta«, vlasništvo Kola Hrvatskih Književnika, a uređuje je dr Ljubomir Marković. Njezin smjer određen je već tradici-

jom od 18 godina, otkada ona izlazi prebrodivši sretno i najteža vremena, kada su svi drugi hrvatski književni časopisi zamrli. Njezin je utjecaj na mlade katoličke pisce velik, a to je od vrlo velikoga značenja i za samo Društvo sv. Jeronima, koje je za svoja izdanja u prvome redu upućeno na katoličke pisce.

Opseg jeronimskih časopisa iznosi na godinu 2000 strana, a ukupna naklada 27.000 primjeraka.

Izdanja za godinu 1931/2.

Za sezonu, koja seže od ove do buduće društvene godišnje skupštine, odlučit će definitivno odbor, koja će od ovih djela izdati i u kojoj skupini:

A) Za članska izdanja:

1. Dr Ivan Ev. Šarić: Zlatne Legende.
2. Lovre Katić: Svoji na svome.
3. Hefler-Kornfeind-Kramer: Kršćanski nauk.
4. Dr J. Andrić: U Svetoj Zemlji.
5. Dr Ivo Blažević: Pučka moralka.
6. Dr Vel. Deželić st.: Krešimir (III. dio trilogije).
7. Mate Ujević: Pregled hrvatske književnosti.
8. R. F. Magjer: Valpovčice i Miholjčice.
9. Dr Milan Gruber: Novi gradanski postupnik.
10. Jagoda Truhelka: Pripovijesti.
11. Rudolf Strohal: Slike iz kulturne povijesti.
12. Stjepan Petranović: Gorančice.

B) Za posebna izdanja:

13. Juraj Lahner: Od svetaca Božjih.
14. Ferenac Črnko: Povijest Segeta grada.
15. Dr Božidar Širola: Dječje pjesme (kompozicije).

C) Za Knjižnicu Dobrih Romana:

16. Marko Soljačić: Prvi i jedini.
17. Verner von Heidenstam: Put svete Brigite.
18. Paul Bourget: Nemeza.
19. J. Cvrtila: Bijelo prijestolje.
20. Kossak-Sczucka: Iz ljubavi.
21. J. Durych: Tratinčica.
22. F. S. Finžgar: Anica.
23. Antun Matasović: Jedinac u majke.
24. Lovre Katić: Kraljica Jelena.
25. Jerome: Tri čovjeka u čamcu.

D) Za Knjižnicu općeg znanja (urednik Petar Grgec):

1. Almanah »Selo i Grad«.
2. Dr Truhelka: Kršćanska arheologija u našim krajevima.
3. Maraković i drugi: Studije o velikim svjetskim katoličkim piscima.
4. Fran Barbalić: Slavenski jezik u crkvama Istre i Gorice.

U svim našim izdanjima, koja će biti izdana tijekom naredne godine, nastojat će uredništvo što više podići njihov nivo i kulturnu vrijednost s jedne strane, a zanimivost i privlačivost s druge strane. Posebnu ću brigu posvetiti kalendaru »Danici«, za koju sam uvijek nastojao okupiti dobru, poučnu i zanimivu suradnju od najrazličnijih suradnika. U tom je bilo jedne godine više, druge manje uspjeha. Baš za »Danicu« dobivam s mnogih strana najrazličnijih savjeta i najraznovrsnije suradnje. Ja bih bio najsretniji, kad bih mogao svima udovoljiti. Ali to nije nažalost uvijek moguće. Uložit ću sve svoje nastojanje, da mi to ubuduće uspije što više. A sve one, koji bi željeli, da dode i njihovo gledište do izražaja u sadržaju »Danice«, molim, da nam u tom smislu pošalju i suradnju računajući dakako s ograničenim opsegom, koji je uredniku za to naše izdanje stavljeno na raspolaganje.

Isto tako će briga našeg uredništva biti posvećena podizanju nivoa i zanimivosti naših časopisa.

Dva jubileja hrvatskih književnika.

Kada je govor o našim budućim izdanjima, moram spomenuti, da imamo nakanu posebnim izdanjima proslaviti i dva jubileja hrvatskih književnika.

Koncem ove godine navršuje se naime 50. godišnjica smrti najvećeg hrvatskog pisca romanâ Augusta Šenoe, kojega je i naše Društvo sv. Jeronima ubrajalo među svoje suradnike u prvom deceniju svoga opstanka. Njemu na spomen izdat ćemo u Knjižnici Dobrih Romana neka izabrana njegova djela, da se tako i preko našeg Društva prošire među hrvatski narod. Kada izdajemo Knjižnicu Dobrih Romana, treba da se u njoj nadu i djela najvećeg hrvatskog pisca romanâ.

Drugi jubilej je još mnogo više u vězi s našim Hrvatskim Književnim Društvom sv. Jeronima. Godine 1932. navršuje se naime trideseta godišnjica, kako je među svetojeronimskim izdanjima izašla pripovijest iz starokršćanskoga doba »Mučenici« od Milutina Mayera, koji je otada 7 svojih beletrističkih djela preko našega Društva dao hrvatskom narodu, a to je više nego ijedan drugi hrvatski pisac uopće. Već ta činjenica dokazuje, što je taj odlični hrvatski književnik našem Društvu, pa u proslavu tog njegova književničkoga jubileja, koji je i svetojeronimski jubilej, izdat će se u Knjižnici Dobrih Romana jedan roman tog našeg toliko popularnog pisca.

(Time je urednik završio svoj izvještaj, koji je skupština uzela na znanje, te je napokon prešla na):

EVENTUALIJA.

Nakon što je prihvaćen odborov prijedlog glede osiguranja stabilnosti sve opsežnijih uredničkih poslova, koje vodi društveni glavni urednik dr Andrić, izneseni su neki prijedlozi sa strane skupštinara: Juraj Lahner o nazivu Kuće Dobre Štampe. Juraj Kocijanić o suzbijanju bijele kuge zgodnim vjersko-socijalnim izdanjem. Josip Panić stavlja i pripovijedačima na srce, da beletrističkim načinom djeluju protiv bijele kuge. Župnik Kolarić preporuča, da se u »Danici« obrazloži sadanji članski sistem Društva sv. Jeronima. Luka Perinić predlaže, da se izvještaji ove gl. skupštine, koji su tako krasno prikazali sav rad i uspjehe Društva sv. Jeronima, izdadu u posebnoj knjižici, da tako i svi, osobito povjerenici, koji nisu mogli prisustvovati ovoj skupštini, uzmognu upoznati sadašnje tako opsežno svetojeronimsko djelovanje.

Skupština upućuje sve prijedloge odboru, da sam odluči, kako će koji moći provesti. A predsjednik zatim završuje skupštinu.

IZDANJA DRUŠTVA SV. JERONIMA

Od početka do danas:

Br.	God.	Pisac (Urednik)	Naslov djela	Broj str.	Visina nakl.
1.	1869.	(Dr F. Iveković):	Koledar i ljetopis za g. 1870.	100	3.000
2.	1869.	M. Stojanović:	Pijanac, pripovijest	162	4.000
3.	1870.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1871.	144	5.000
4.	1870.	Š. Balenović:	Povjesnica hrvatskoga naroda	320	4.000
5.	1870.	I. Fiamin:	Radnja čovjeku dužnost i blagodat	72	3.000
6.	1871.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1872.	152	8.000
7.	1871.	I. Trnski:	Učitelj Dobrašin i druge pripovijesti	84	4.000
8.	1871.	Đ. Kralj:	Toplina i njezini pojavi	120	3.000
9.	1872.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1873.	180	8.000
10.	1872.	J. Derenčin:	Mlada majka	100	6.000
11.	1872.	M. Kišpatić:	Životinje I.	216	6.000
12.	1873.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1874.	164	6.000
13.	1873.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (siječanj)	190	5.000
14.	1873.	Dr B. Šulek:	Prirodni zakonik (fizika). Knj. I.	490	5.000
15.	1874.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1875.	164	7.000
16.	1874.	Dr F. Iveković:	Život svetaca (veljača)	148	5.000
17.	1875.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1876.	188	10.000
18.	1875.	P. Bučar:	Selske pripovijesti	96	6.000
19.	1875.	Dr B. Šulek:	Prirodni zakonik (fizika). Knj. II.	130	4.500
20.	1875.	M. Kišpatić:	Životinje. Diel II.	120	5.000
21.	1876.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1877.	160	16.000
22.	1876.	Dr B. Šulek:	Prirodni zakonik (fizika). Knj. III.	222	5.000
23.	1876.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (ožujak)	174	5.000
24.	1877.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1878.	160	15.000
25.	1877.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (travanj)	148	5.500
26.	1877.	M. Kučenjak:	Pčelarstvo	116	5.500
27.	1878.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1879.	174	16.000
28.	1878.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (svibanj)	176	5.500
29.	1878.	Povrćarstvo		—	6.000
30.	1878.	D. Stražimir:	Miljat Briguša	222	9.000
31.	1879.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1880.	176	18.000
32.	1879.	D. Ferkić:	Pripovijesti	75	8.000
33.	1879.	Đ. Šimončić:	Večernji razgovori	122	8.000
34.	1879.	M. Kučenjak:	Govedarstvo	140	8.000
35.	1880.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1881.	176	20.000
36.	1880.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (lipanj)	184	8.000
37.	1880.	D. Stražimir:	Ratarstvo	276	8.000
38.	1880.	V. Klaić:	Opis zemalja u kojih obitavaju Hrvati, I.	192	8.000
39.	1881.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1882.	160	20.000
40.	1881.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (srpanj)	176	8.000
41.	1881.	V. Klaić:	Opis zemalja u kojih obitavaju Hrvati, II	264	8.000
42.	1881.	D. Šebišanović:	Životinje. Diel III.	95	7.000
43.	1882.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1883.	176	22.000
44.	1882.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (kolovoz)	176	8.000
45.	1882.	F. Kuralt:	Vinogradarstvo i pivničarstvo	132	7.000
46.	1882.	Dr A. Lobmayer:	Domaća dvorba bolesnika	168	7.000
47.	1882.	C. Rubetić:	Vjekopis biskupa dra Juřja Dobrile	98	7.000
48.	1883.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1884.	176	23.000
49.	1883.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (rujan)	144	7.000
50.	1883.	V. Klaić:	Opis zemalja u kojih obitavaju Hrvati III	218	7.000
51.	1883.	Dr A. Lobmayer:	Prva pomoć	142	7.000
52.	1884.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1885.	176	25.000
53.	1884.	R. Filipašić:	Nauka o domaćem uzgoju	216	8.000
54.	1884.	I. Paulić:	Supruga, prava kršćanka	96	8.000
55.	1884.	A. Hajdinjak:	Domaća perad	84	8.000
56.	1884.	F. Kuralt:	Voćarstvo	86	8.000
57.	1885.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1886	192	29.000
58.	1885.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (listopad)	154	8.000
59.	1885.	D. Šebišanović:	Životinje. Diel IV.	85	8.000
60.	1885.	N. Nežić:	Krmadarstvo	32	8.000
61.	1885.	(Dr F. Iveković):	Imenik članova književnoga društva svetojeronimskoga g. 1885.	104	7.000
62.	1886.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1887.	192	26.000
63.	1886.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (studeni)	144	8.000
64.	1886.	V. Klaić:	Pripovijesti iz hrv. prošlosti. I.	200	10.000
65.	1886.	D. Lihl:	Kovačeva Barica (prip.)	46	8.000
66.	1887.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1888.	192	27.000
67.	1887.	V. Klaić:	Pripovijesti iz hrv. povijesti. II.	112	10.000
68.	1887.	I. Jagić:	Živinski liječnik	248	9.000
69.	1887.	Stj. Mažuranić:	Svilogojstvo	48	10.000
70.	1888.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1889.	192	29.000
71.	1888.	Dr F. Iveković:	Život Svetaca (prosinac)	148	9.000
72.	1888.	L. Tolstoj-Gojtan i Lukić:	Pripovijetke za puk. I.	122	9.000
73.	1888.	D. Trstenjak:	Životinje. Diel V.	80	9.000
74.	1889.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1890.	200	32.000
75.	1889.	G. Gruber:	Dobro dijete, dobar mladić, dobar muž	130	9.000
76.	1889.	I. K. Cerovski:	Zbirka korisnih pouka	152	9.000
77.	1889.	L. Tolstoj-Gojtan i Lukić:	Pripovijetke za puk. II.	68	9.000
78.	1890.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1891.	192	33.000
79.	1890.	J. Kotarski:	O pristojnom ponašanju	68	9.300
80.	1890.	J. Zorić:	Grof Borovački i Jelka Večevićeva	308	9.300
81.	1890.	D. Trstenjak:	Životinje. Diel VI.	96	9.000
82.	1891.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1892.	224	35.000
83.	1891.	I. Filakovac:	Naši svagdanji grijesi	132	9.500
84.	1891.	V. Klaić:	Prip. iz hrv. povijesti. III.	160	9.500
85.	1891.	L. Matagić:	Opis naše zemlje	132	9.500
86.	1892.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1893.	226	38.000
87.	1892.	I. Pagani-Korenić:	Pobožna duša o presvetom olt. Sakramentu	214	10.500
88.	1892.	I. Zorić:	Jagica i Mijo	192	10.500
89.	1892.	K. Broz:	Pčelarenje sa pokretnim saćem	226	10.500
90.	1893.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1894.	228	40.000
91.	1893.	Kanižlić:	Pobožnost molitvena	654	15.000
92.	1893.	Wiesemann-Gojtan:	Fabiola	56	12.000
93.	1893.	D. Trstenjak:	Životinje. Diel VII.	102	12.000
94.	1894.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1895.	232	41.000
95.	1894.	Stj. Korenić:	Čovjek od rođenja do ženidbe	56	14.000
96.	1894.	L. Matagić:	Gospodarska ludžba	208	14.000
97.	1894.	J. Zorić:	Segregacija u Jurjevici	166	14.000
98.	1894.	Dr J. Stadler:	Život Gosp. Našega Isusa Krista. I.	216	18.000
99.	1895.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1896.	232	42.000
100.	1895.	Stj. Korenić:	Čovjek od ženidbe do smrti	68	17.000
101.	1895.	V. Novak:	Majstor Adam	130	17.000
102.	1895.	D. Trstenjak:	Životinje. Diel VIII.	126	17.000
103.	1896.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1897.	243	44.000
108.	1896.	Dr J. Stadler:	Život G. N. I. Kr., II.	228	18.000
105.	1896.	I. Lepušić:	Vračara Klara	152	18.000
106.	1896.	Genrig i dr.:	Štitite životinje	60	18.000
107.	1897.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1898.	248	48.000
108.	1897.	Dr J. Stadler:	Život G. N. I. Kr., III.	220	18.000
109.	1897.	M. Pokupska:	Okovi	156	18.000
110.	1897.	O. Kučera:	Magnetizam i elektricitet	102	18.000
111.	1898.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1899.	248	48.000
112.	1898.	Dr J. Pazman:	Život Bl. Djevice Marije. I.	192	20.000
113.	1898.	Osman Asiz:	Pripovijesti iz bos. života	78	20.000
114.	1898.	J. Gollner:	Stari Slaveni	24	20.000
115.	1898.	S. Horvat:	Domaća ljekarna	78	20.000
116.	1899.	(Dr F. Iveković):	»Danica« za g. 1900.	248	48.000
117.	1899.	Dr J. Pazman:	Život Bl. Djevice Marije. II.	160	20.000
118.	1899.	J. Zorić:	Ruža	110	20.000
119.	1899.	O. Frangeš:	Uputa u ratarstvo	154	20.000
120.	1900.	(Dr L. Jambreković):	»Danica« za g. 1901.	228	50.000
121.	1900.	Dr J. Pazman:	Život sv. Josipa	190	20.000
122.	1900.	J. Barlè:	Slike i uspomene sa sela	140	20.000

Br.	God.	Pisac (Urednik)	Naslov djela	Broj str.	Visina nakl.
123.	1900.	J. Barlè: J. J. Strossmayer. O 50-godišnjici njegova biskupovanja		78	20.000
124.	1901.	(Dr L. Jambreković): »Danica« za g. 1902.		248	45.000
125.	1901.	I. Lepušić: Zločin i pravda Božja		128	20.000
126.	1901.	V. Kosmák-Žgurić: Slike iz svakidanjeg života. I.		248	20.000
127.	1901.	S. Horvat: Ribe i ribogojstvo		164	20.000
128.	1902.	(Dr L. Jambreković): »Danica« za g. 1903.		256	20.000
129.	1902.	D. Jovan: Čovjek snuje, a Bog odreduje		140	20.000
130.	1902.	M. Mayer: Mučenici		142	20.000
131.	1902.	Dr R. Horvat: Pripovijesti iz hrv. povijesti		148	20.000
132.	1903.	(Dr L. Jambreković): »Danica« za g. 1904.		269	45.000
133.	1903.	Toma Kempenac-Bosanac: Nasljeduj Krista		336	30.000
134.	1903.	N. Kosmák-Žgurić: Slike iz svakidanjeg života. II		160	22.000
135.	1903.	A. Geikil-Dr M. Šenoa: Prirodni zemljopis		80	22.000
136.	1903.	F. Kuralt: Pivničarstvo		90	22.000
137.	1904.	(Dr L. Jambreković): »Danica« za g. 1905.		256	50.000
138.	1904.	Dr R. Horvat: Pripovijesti iz hrv. povijesti, V.		148	22.000
139.	1904.	M. Mayer: Za krst časni i slobodu zlatnu		180	22.000
140.	1904.	K. Broz: Pčelarstvo sa pokretnim saćem, II. izd.		176	22.000
141.	1905.	(J. Barlè): »Danica« za g. 1906.		256	47.000
142.	1905.	Stj. Eraković: Dobar je Bog		76	22.000
143.	1905.	M. Divković: Ruske narodne pripovijetke		90	22.000
144.	1905.	Dr M. Šenoa: Astronomija		—	22.000
145.	1905.	I. Radić: Voće i njegova upotreba		208	23.000
146.	1906.	(J. Barlè): »Danica« za g. 1907.		136	43.000
147.	1906.	(J. Barlè): Poučni razgovori. I.		84	23.000
148.	1906.	I. Klarić: Iz doba buna i zauzeća		104	23.000
149.	1906.	I. Devčić: S ličkih vrleti		84	23.000
150.	1906.	Dr E. Stenert: Kako je susjed Razumović gojio svinje		128	23.000
151.	1907.	(J. Barlè): Ljetopis i imenik Društva sv. Jeronima za god. 1906.		192	23.000
152.	1907.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1908.		266	43.000
153.	1907.	Dr R. Vimer: Život sv. Pavla		174	23.000
154.	1907.	Dr F. Milobar: Što znanost pripovijeda o narodnom gospodarstvu		228	23.000
155.	1907.	(J. Milaković): Hrvatska pjesma. Izbor umjetnog pjesništva za puk		264	23.000
156.	1907.	(Dr F. Rožić): Poučni razgovori. II.		108	23.000
157.	1908.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1909.		370	45.000
158.	1908.	Dr D. Gudek: Biblijska povijest I. Od stvorenja svijeta do Davida. 1		224	30.000
159.	1908.	M. Mayer: Dolazak Hrvata		264	25.000
160.	1908.	M. Galović: Hrana i kako se prireduje		124	25.000
161.	1908.	(Dr F. Rožić): Poučni razgovori III.		108	25.000
162.	1909.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1910.		366	50.000
163.	1909.	I. Celinšćak: Kruh nebeski		480	30.000
164.	1909.	Dr D. Gudek: Biblijska povijest I. Od Josue do smrti Davidove. 2		392	30.000
165.	1909.	(Dr F. Rožić): Poučni razgovori IV.		96	30.000
166.	1909.	Z. Č.: Kunići		70	30.000
167.	1910.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1911.		396	60.000
168.	1910.	Dr D. Gudek: Biblijska povijest II., 1		104	35.000
169.	1910.	I. Trnski: Sabrane pripovijesti		96	35.000
170.	1910.	K. Broz: Povrćarstvo		136	35.000
171.	1910.	(Dr F. Rožić): Poučni razgovori V.		96	35.000
172.	1911.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1912.		396	60.000
173.	1911.	Dr D. Gudek: Biblijska povijest II., 1/b		38	35.000
174.	1911.	M. Majetić: Kako ćeš uzgajati djecu		88	35.000
175.	1911.	Dr M. Gruber: Čuvaj svoju rodenu grudu		112	35.000
176.	1911.	M. Mayer: Štit kraljevstva hrvatskoga		144	35.000
177.	1912.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1913.		394	60.000
178.	1912.	Dr D. Njaradi: Sjedinjena Crkva		114	35.000
179.	1912.	M. Mayer: Život		160	35.000
180.	1912.	E. Engelmann: Kako je Razumović gojio govedo		96	35.000
181.	1912.	Dr D. Gudek: Biblijska povijest II./2. Od ropstva babilonskoga do rodenja Kristova		208	35.000
182.	1912.	Dr D. Gudek: Imenik doživotnih članova Knjiž. društva sv. Jeronima koncem g. 1911.		160	35.000
183.	1913.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1914.		448	60.000
184.	1913.	Dr I. Šarić: Zdravo Tijelo Isusovo		256	37.000
185.	1913.	Dr V. Čebušnik: Melem na rane		112	37.000
186.	1913.	Dr Filipović: Mljekarstvo		110	37.000
187.	1913.	(Dr F. Rožić): Svetojeronimski zabavnik		160	37.000
188.	1913.	(Dr F. Rožić): Vjesnik Književnoga Društva sv. Jeronima, god. I.		104	1.500
189.	1914.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1915.		464	65.000
190.	1914.	Dr D. Gudek: Sv. Pismo Novoga Zavjeta. I/1.		184	40.000
191.	1915.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1916.		464	65.000
192.	1915.	V. Čebušnik: Sv. Misa		348	40.000
193.	1915.	Dr D. Gudek: Sv. Pismo Novoga Zavjeta. I/2.		120	40.000
194.	1915.	Ferdo Rožić: Ratni drhtaji		132	40.000
195.	1915.	Dr M. Marković: Zdravlje		232	40.000
196.	1916.	(Dr F. Rožić): Vjesnik II. g. Književnoga Društva sv. Jeronima		132	1.500
197.	1916.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1917.		438	75.000
198.	1916.	Dr D. Gudek: Sv. Pismo Novoga Zavjeta. I/3.		148	45.000
199.	1916.	Dr I. Šarić: Katolik na djelu		192	45.000
200.	1916.	M. Lamot: Vojvoda Ratimir		104	45.000
201.	1916.	Dr M. Marković: Zarazne bolesti		226	45.000
202.	1916.	(Dr F. Rožić): Vjesnik Književnoga Društva sv. Jeronima, III. g.		200	1.500
203.	1917.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1918.		316	90.000
204.	1917.	Dr D. Gudek: Sv. Pismo Novoga Zavjeta		246	45.000
205.	1917.	Keppler-Rožić: U školi trpljenja		96	45.000
206.	1917.	V. Lekić: Naša kuća ili obitelj		72	45.000
207.	1917.	K. Bosiljević: Iskre hrv. rodoljublja		64	45.000
208.	1917.	V. Mandekić: Naše žitarice I.		128	45.000
209.	1918.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1919.		302	100.000
210.	1918.	K. Šegvić: Doživljaji sv. Jeronima		228	50.000
211.	1918.	V. Mandekić: Naše žitariče II.		160	50.000
212.	1918.	(Dr F. Rožić): Povjesni nacrt Društva sv. Jeronima		16	5.000
213.	1919.	(Dr F. Rožić): »Danica« za g. 1920.		184	100.000
214.	1920.	(Dr F. Rožić): »Danica za g. 1921.		176	100.000
215.	1920./21.	Celinšćak-Šarić: Kruh nebeski		372	200.000
216.	1921.	Celinšćak-Šarić: Crkveni molitvenik		120	5.000
217.	1921.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1922.		176	50.000
218.	1922.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1923.		186	60.000
219.	1922.	N. Jenko-Novak: Tri pripovijetke		48	5.000
220.	1923.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1924.		154	50.000
221.	1923.	Dr J. Lončarić: Budi ponosan što si katolik		32	20.000
222.	1923.	Narcis Jenko: Bosančice		64	20.000
223.	1923.	V. Bek: Kokoši		36	25.000
224.	1923.	J. Šafar: Majka Božja Bistrička		16	10.000
225.	1924.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1925.		160	60.000
226.	1924.	Dr V. Deželić, otac: Hrvatske slave siaj		168	25.000
227.	1924.	Dr F. Binički: Predziđe kršćanstva		40	25.000
228.	1924.	Dr J. Andrić: Hrv. uzor-selo		36	25.000
229.	1924.	P. Grgec: Stare slave djed.		192	16.000
230.	1925.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1926.		162	60.000
231.	1925.	Dr R. Vimer: Isus Krist I.		268	27.000
232.	1925.	Fra L. Plepel: Dalmatinke		48	25.000
233.	1925.	V. Bek: Guske, patke, pure		24	25.000
234.	1925.	Dr I. Kršnjavi: Božji vitez		190	15.000
235.	1925.	M. Mayer: Svjetlo svijeta		120	10.000
236.	1925.	Ing. Kjirschner: Elektrika na selu		32	26.000
237.	1925.	L. Rusan: Gospa Remetska		32	3.000

Br.	God.	Pisac (Urednik) Naslov djela	Broj str.	Visina nakl.
238.	1926.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1927.	124	55.000
239.	1926.	Dr V. Vimer: Isus Krist II.	304	27.000
240.	1926.	A. Matasović: Slavončice	64	25.000
241.	1926.	I. Sitarić: Pčelarstvo	96	25.000
242.	1926.	Dr I. Kršnjavi: Božji sirotan	240	15.500
243.	1927.	J. Lahner: Hrv. narodne pobožne pjesme	48	10.000
244.	1927.	Dr V. Deželić, sin: Socijalno pitanje	96	10.000
245.	1927.	A. Braničković: Gospa Trsatska	36	20.000
246.	1927.	M. Lamot: Za zemljom	32	2.000
247.	1927.	Dr Deželić, otac: Mandaljena pobjednica	128	5.000
248.	1927.	M. Delly-Šah: Bijela mačka	176	5.000
249.	1927.	Dr I. Pregelj-Grgec: Božji medaši	128	5.000
250.	1927.	F. Barclay-Marković: Kroz vrtna vratašca	112	5.000
251.	1927.	H. Sienkiewicz-Šimčik: Quo vadis?	528	6.000
252.	1927.	J. Zeyer-Andrić: Tajna lijepe Cvijete	120	5.000
253.	1927.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1928.	160	55.000
254.	1927.	Dr R. Vimer: Isus Krist III.	320	27.000
255.	1927.	P. Grgec: Gospodin Rafo	96	25.000
256.	1927.	I. Sitarić: Svilarstvo	32	25.000
257.	1927.	Dr V. Deželić, sin: Sofiju odabra	176	10.000
258.	1927.	I. Jakovljević: Hercegovke	64	10.000
259.	1927.	Dr J. Andrić: Žito u svjetskom gospodarstvu	104	10.000
260.	1927.	Dr P. Lončar: Lurdska ukazanja	96	15.000
261.	1927.	Mark Twain-Kralj: Pustolovine malog Tome	144	5.000
262.	1927.	M. Reynes-Šah: Suzana	96	5.000
263.	1928.	(Dr J. Andrić i Dr P. Lončar): Naša Gospa Lurdska I.	192	10.000
264.	1928.	(Dr J. Andrić): Najbolji romani u svescima (H. Sienkiewicz: Ognjem i mačem)	64	6.000
265.	1928.	(Dr Lj. Maraković): Hrvatska Prosvjeta XIV.	272	1.300
266.	1928.	R. Strachwitz-Andrić: Roman jednog kapelana	156	5.000
267.	1928.	Dr F. Binički: Ivan Hrvaćanin	173	5.000
268.	1928.	M. Stiersted-Babić: Roman jedne žene	192	5.000
269.	1928.	K. Newman-Grgec: Kalista	192	5.000
270.	1928.	M. Ujević: Mladost Tome Ivića	136	5.000
271.	1928.	M. Delly-K. I. Blažević: Dva srca	182	5.000
272.	1928.	Dr B. Širola: Oratorij: Posljednja Pričest sv. Jeronima	96	1.000
273.	1928.	K. Odak: Staroslavenska misa za mješ. zbor i orgulje	24	1.000
274.	1928.	Sienkiewicz-Kralj: Ognjem i mačem	1024	2.500
275.	1928.	Dr P. Lončar: Apologija Lurda (u tisku)	—	—
276.	1928.	(Dr J. Andrić): »Danica« za g. 1929.	160	55.000
277.	1928.	M. Mayer: Golgotske Ruže	128	25.000
278.	1928.	J. Lahner: Od Isusa i Marije	48	25.000
279.	1928.	Dr V. Vogrin: Kukci štetočinje	99	25.000
280.	1928.	Dr V. Deželić, sin: Sedam puta udarani	136	10.000
281.	1928.	F. Bulić i L. Katić: Stopama hrv. vladara	138	10.000
282.	1928.	Dr S. Petrov: Gospa Sinjska	64	12.000
283.	1928.	Dr A. Živković: Porezi	128	10.000
284.	1928.	Dr V. Deželić, sin: Posljednja Pričest sv. Jeronima (tekst)	160	2.000
285.	1928.	(Dr J. Andrić): Razgovor ugodni, kalendar	160	5.000
286.	1928.	(Dr J. Andrić): Almanah Gospe Lurdske	160	8.000
287.	1928.	R. S. Stevenson-Storov: Zlatni otok	196	5.000
288.	1928.	F. Dugan ml.: Staroslavenska misa za mješoviti zbor.	20	1.000
289.	1928.	I. Muhvić: Staroslavenska misa za muški zbor	20	1.000
290.	1928.	I. B. Krnic: Staroslavenska misa za mješoviti zbor	16	1.000
291.	1928.	R. Taclik: Staroslavenska misa za mješoviti zbor	12	1.000
292.	1928.	(Dr Lj. Maraković): Hrvatska Prosvjeta XV.	272	1.300
293.	1929.	(P. Grgec): Almanah Selo i grad I.	160	1.500
294.	1929.	A. Remizov: Na modrom polju	173	5.000
295.	1929.	L. Coloma: Tajna zelene ptice	136	5.000
296.	1929.	Š. Jurkić: Cipke	128	5.000
297.	1929.	A. Spiletak: Papa Pijo XI. (divot-izdanje)	136	300
298.	1929.	Reynaud-Šah: Lurdsko čudo	88	5.000
299.	1929.	Sienkiewicz: Križari	796	6.000
300.	1929.	A. Spiletak: Papa Pijo XI. (II. pučko izdanje)	116	25.000
301.	1929.	(Dr J. Andrić): Danica za g. 1930.	160	55.000
302.	1929.	Dr V. Deželić, otac: U pandžama lava	168	25.000
303.	1929.	Dr I. Blažević: Obrana vjere	120	25.000
304.	1929.	Dr S. Filipović: Bakterije u životu i gospodarstvu	82	25.000
305.	1929.	Vanino M.: Sunčanom stazom	132	9.500
306.	1929.	B. Babić: Grada svijeta	168	9.500
307.	1929.	Ignac Horvat: Gradišćanke	64	9.500
308	1929.	Dr Lj. Marković: Pučka pozornica	80	9.000
309.	1929.	P. Matijević: Rasipni sin, evandeoska dramatska priča u 4. čina	40	1.000
310.	1929.	(Dr J. Andrić): Album Društva sv. Jeronima	56	25
311.	1929.	(Dr J. Andrić): Razgovor ugodni, zabavni kalendar za g. 1930.	144	5.000
312.	1929.	(Dr J. Andrić): Almanah Gospe Lurdske za g. 1930.	144	5.000
313.	1929.	Pierre L'Ermitte: Kako sam ubila svoje dijete	264	2.500
314.	1929.	Dr Lj. Marković: Novi pripovjedači	302	1.500
315.	1929.	(Dr Lj. Marković): Hrvatska Prosvjeta XVI.	272	1.300
316.	1929.	Dr B. Širola: Staroslovenski rekvijem za zbor i orgulje	16	1.000
317.	1929.	(P. Grgec): Almanah Selo i grad g. II.	176	1.500
318.	1929.	Perrault-Perinić: Trnova Ružica	100	3.000
319.	1929.	(Dr J. Andrić—Dr P. Lončar): Naša Gospa Lurdska II.	192	12.000
320.	1929.	(Dr J. Andrić): Obitelj I.	900	5.000
321.	1930.	Dr V. Deželić, otac: Prokleti grad	384	6.000
322.	1930.	M. Delly: Tajna rijeke Luzette	144	2.500
323.	9130.	J. Š. Baar: Za kravicu	96	3.000
324.	1930.	Dr B. Širola: Popjevka iz opere »Citara i bubanj«	4	1.000
325.	1930.	(Dr J. Andrić—L. Perinić): Mladost X.	312	3.000
326.	1930.	(Dr J. Andrić): Danica za g. 1931.	160	52.000
327.	1930.	Dr V. Deželić, otac: Majka velikoga kralja	144	26.000
328.	1930.	Vanino Miroslav: Povijest crkve katoličke	240	24.000
329.	1930.	Dr R. Kraus: Ljekovite biljke	112	24.000
330.	1930.	I. Juras: Naše more i primorje	168	9.000
331.	1930.	L. Katić: Na vratima hrvatske povijesti	136	9.000
332.	1930.	D. Szabo: Umjetnost u našim ladanjskim crkvama	100	6.000
333.	1930.	Vl. Rožman: Prigorčice	48	9.000
334.	1930.	Šafranek-Kavić: Pjesma Hasanaginice iz opere »Hasanaginica«	4	1.000
335.	1930.	Dr V. Deželić, sin: Feminist	112	3.500
336.	1930.	B. Poljanić: Tajanstveni smiješak	108	2.500
337.	1930.	M. B. Kukučin: Kuća u strani	368	3.500
338.	1930.	(Dr J. Andrić): Almanah Gospe Lurdske za g. 1931.	144	10.000
339.	1930.	(Dr J. Andrić): Razgovor ugodni za g. 1931.	144	10.000
340.	1930.	J. Kalinčak: Varmedinska restauracija	108	3.200
341.	1930.	(Dr J. Andrić-Dr P. Lončar): Naša Gospa Lurdska III.	192	12.000
342.	1930.	(P. Grgec): Almanah Selo i grad g. III.	176	1.500
343.	1930.	(Dr J. Andrić): Obitelj II.	864	6.000
344.	1930.	(Dr Lj. Maraković): Hrvatska Prosvjeta XVII.	256	1.300
345.	1931.	Kempenac-Bosanac: Nasljeduj Krista II. izd.	448	6.000
346.	1931.	J. Lahner: Od svetaca Božjih	68	3.000
347.	1931.	F. Črnko: Povijest Segeta grada	64	2.000
348.	1931.	(Dr J. Andrić): Rad i uspjesi Društva sv. Jeronima	68	2.000
349.	1931.	G. Deledda: Golubovi i jastrebovi	260	3.200
350.	1931.	M. Soljačić: Prvi i jedini	136	3.500
351.	1931.	J. K. Jerome: Tri čovjeka u jednoj ladi	192	2.700
352.	1931.	Kossak-Szczucka: Iz ljubavi	128	2.700
353.	1931.	F. S. Finžgar: Anica	100	2.700
354.	1931.	(Dr J. Andrić—L. Perinić): Mladost XI.	152	4.000
355.	1931.	(Dr J. Andrić—L. Perinić): Mala Mladost I.	128	5.000

Osim tih vlastitih izdanja preuzelo je Društvo sv. Jeronima i raširilo medu svoje članove cijele naklade ovih knjiga izdanih od drugih katoličkih nakladnika:

			Broj str.	Visina nakl.
I.	1924.	P. Grgec: Temelji društva	128	1.500
II.	1924.	Dr J. Andrić: Dunje ranke	64	1.500
III.	1925.	N. Kordić: Prvi kralj	48	1.500
IV.	1925.	Dr J. Lang: Slava Marijina	160	1.000
V.	1926.	Dr J. Andrić: Nove brazde	64	1.500
VI.	1927.	(Dr J. Andrić): Almanak Gospe Lurdske 1928.	112	3.000
VII.	1928.	Dr V. Deželić st.: Kardinal Haulik	232	1.000
VIII.	1929.	Š. Jurkić: Legende u bojama	128	1.800
IX.	1930.	Dr Đ. Arnold: S visina i dubina	232	1.800

IZVADAK IZ PRAVILA.

§ 1. I m e društva glasi: »Hrvatsko književno društvo svetog Jeronima u Zagrebu«.

§ 2. S v r h a je društva: izdavati i uz jeftinu cijenu širiti pučke spise, kršćanskim duhom pisane, nabožna, poučna i zabavna sadržaja.

§ 7. Č l a n o m društva sv. Jeronima može postati svatko bez razlike spola, dobi i staleža, ako uplati ustanovljenu članarinu.

§ 8. Tko želi pristupiti u društvo, imade to prijaviti upravnom odboru (Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21) izravno ili preko povjerenika. Upravni odbor odlučuje, koga će primiti u društvo, a koga ne.

§ 12. Društveni članovi jesu:

a) p o č a s n i, koje imenuje glavna skupština na prijedlog upr. odbora radi osobitih zasluga za društvo ili hrvatsku pučku prosvjetu.

b) u t e m e l j i t e l j i, koji jedamput za uvijek polože svotu od Din 3.000.—.

c) č l a n o v i r a d n i c i, koje imenuje upravni odbor, jer su im radnje izdane u društvenim edicijama ili su stekli osobitih zasluga za širenje dobre knjige i hrvatske katol. prosvjete.

d) d o ž i v o t n i č l a n o v i d r u g o g a i p r v o g r e d a, to su oni koji jedamput za uvijek uplate po Din 300.— odnosno Din 600.—, pa dok žive dobivaju besplatno godišnja redovita odnosno redovita i izvanredna izdanja Društva sv. Jeronima.

e) č l a n o v i g o d i š n j a c i jesu oni, koji uplate jedamput za uvijek upisninu od Din 10.—, pa dobivaju diplomu i dok žive godišnja redovita i izvanredna izdanja uz p o l a c i j e n c, a kod ostalih edicija znatne popuste.

§ 20. P o k r o v i t e l j društva je nadbiskup zagrebački.

§ 21. Pod okriljem Pokrovitelja sve poslove društva vodi u p r a v n i o d b o r, koji sastoji od devet odbornika izabranih na gl. skupštini i po pokrovitelju potvrđenih. (Mandat traje tri godine).

§ 22. Članovi upravnog odbora mogu biti svećenici i svetovnjaci punoljetni te barem godinu dana društveni članovi, a moraju stanovati u Zagrebu.

§ 34. G l a v n a s k u p š t i n a Društva sv. Jeronima sastaje se u Zagrebu jedamput u godini i to mjeseca veljače. Vanredno može se sazvati skupština, ako to odbor zaključi ili kada to kod upr. odbora uz naznaku predmeta pismeno zatraži 50 članova, koji imadu pravo glasa.

§ 35. Pravo glasati na gl. skupštini imadu počasni članovi, utemeljitelji i radnici.

§ 41. D r u š t v o p r e s t a j e, ako to gl. skupština zaključi (s ¾ glasova) ili ako ga nadležna crkv. ili drž. vlast raspusti. Ako gl. skupština, koja je zaključila razlaz, glede preostalog imetka nikakve druge raspoložbe ne učini, predaje se sva imovina P r v o s t o l n o m K a p t o l u z a g r e b a č k o m u, da je upotrijebi u istu svrhu, što ju je imalo samo društvo, to jest izdavanje hrvatskih knjiga, kršćanskim duhom pisanih, nabožna, poučna i zabavna sadržaja.